

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان- هیأت معاونت سازمان ملل متحد در
افغانستان (یوناما)

نظارت مشترک بر حقوق سیاسی
انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی
گزارش دوم

16 جون-1 اگست 2009

هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)

خلاصه یافته های عمده

- علی رغم ناامنی فزاینده، افغان ها علاقه و اشتیاق وافری را برای مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی و کاربرد حقوق سیاسی خود در این انتخابات نشان داده اند.
- نظارت نشان می دهد که مبارزات 40 نامزد انتخابات ریاست جمهوری و 3195 نامزد انتخابات شوراهای ولایتی عموماً به طور آبرومندانه و فعال صورت گرفته و باعث مناظرات سیاسی پویا شده است.
- اگرچه ناامنی مانع قابل ملاحظه ای برای کاربرد حقوق سیاسی در جریان دوره مبارزات بوده است، اما حقوق سیاسی نامزدان و حامیان آنها به صورت عام رعایت شده است و در عین زمان، وقایع پراکنده مبنی بر نقض این حقوق مستند شده است. این وقایع شامل چهار مورد قتل مرتبط با انتخابات است: قتل رئیس تیم آموزش مدنی کمیسیون مستقل انتخابات و پولیس محافظ او در ولسوالی چمتال (بلخ) در تاریخ 6 جولای، ربودن و قتل یک نامزد مستقل انتخابات شوراهای ولایتی و دوست او در ولسوالی دشت ارچی (کنز) در تاریخ 19 جولای، قتل مدیر مبارزات انتخاباتی داکتر عبدالله عبدالله در ولسوالی نجراب (کاپیسا) به تاریخ 15 جولای و حمله به واسطه نقلیه مربوط به مبارزات انتخاباتی رئیس جمهوری کرزی از طریق بم کنترول شونده از راه دور به تاریخ 30 جولای که در اثر آن، چهار نفر به شمول مسوول مبارزات انتخاباتی کرزی در ولسوالی مردیان (جوزجان) کشته شدند.
- نگرانی های مختلفی در مورد وضع حقوق سیاسی زنان مطرح است. زنان در زمینه مبارزات انتخاباتی (حق احراز کرسی)، دسترسی به روند ثبت نام رأی دهندگان و درخواست رفع موارد نقض قوانین و مقررات انتخاباتی محروم باقی مانده اند.
- افزایش موارد نقض اصل عدم ارباب توسط عناصر ضدحکومتی و نامزدان رقیب و حامیان آنها مایه نگرانی است. به نظر می رسد عناصر ضدحکومتی مسؤول اکثر موارد نقض اصل عدم ارباب باشند. موارد نقض اصل بی طرفی به خصوص سؤاستفاده از منابع دولتی و مقام های رسمی به صورت پراکنده از دوره نامزدی تا حال ادامه یافته است.
- ناامنی شدیداً آزادی گشت و گذار را محدود و آزادی بیان را برای نامزدان و حامیان شان مقید کرده است و مانع توانایی آنها برای مبارزه علنی از طریق برگزاری گردهمایی های عمومی یا مراجعه خانه به خانه در حوزه های انتخاباتی شان شده است. این محدودیت ها به نوبه خود باعث محدود شدن قابل ملاحظه آزادی گرد همآیی ها و اجتماع های صلح آمیز گردیده است و بر دشواری های زنان برای مشارکت در روند انتخاباتی افزوده است. همین محدودیت ها چالشی برای روند رسیدگی به شکایات، آموزش مدنی و انتخاباتی رأی دهندگان و آمادگی ها برای روز انتخابات و شمارش آراء محسوب می شود. در عین زمان، کمیسیون مستقل انتخابات با هماهنگی با نیروهای امنیتی افغان و نیروهای نظامی بین المللی تلاش می کند تا تمام رأی دهندگان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات، ناظران و نمایندگان نامزدان به مراکز رأی دهی دسترسی داشته باشند.

فهرست مطالب

4	اول. مقدمه
4	الف. هدف و محدوده گزارش
4	ب. محتوای گزارش
5	ج. روش
5	دوم. دوره مبارزات: فعالیت ها و رویدادهای عمده
5	الف. مبارزات
6	ب. آمادگی ها برای رأی دهی و شمارش آرا
6	ج. رسیدگی به شکایات
7	سوم. محیط انتخاباتی: ناامنی
9	چهارم. رعایت اصول و حقوق
9	الف. عدم ارباب
10	ب. بی طرفی
11	ج. عدم تبعیض
11	د. آزادی بیان
13	ه. آزادی گشت و گذار، گرد همآیی ها و اجتماع های صلح آمیز
14	و. نتیجه گیری عمومی در رابطه به رعایت اصول و حقوق
14	پنجم. وضعیت زنان در جریان مبارزات انتخاباتی
14	الف. مبارزه انتخاباتی/احراز کرسی
15	ب. تأمین و کاربرد حق رأی دهی
16	ششم. نگاه به آینده
16	الف. باقیمانده دوره مبارزات
18	ب. روز انتخابات و شمارش آرا
18	پاورقی ها

اول. مقدمه

الف. هدف و محدوده گزارش

گزارش دوم پروژه نظارت بر حقوق سیاسی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، وضعیت حقوق سیاسی نامزدان، رأی دهندگان و کارمندان انتخابات را در جریان مبارزات انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی سال 2009 در افغانستان بررسی می کند. این گزارش از 16 جون تا 1 اگست 2009 را زیر پوشش قرار می دهد.

این گزارش رعایت حقوق سیاسی را ارزیابی و پیشنهادهایی را برای کمک به دست اندرکاران به منظور گسترش توانایی افغان ها در کاربرد حقوق سیاسی خود و برگزاری انتخابات آزاد، عادلانه، شفاف، معتبر، امن و فراگیر¹ ارائه می کند.

نظارت کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما بر حقوق سیاسی در سال 2009

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما مشترکاً بر حقوق سیاسی به منظور ارزیابی سطح احترام مقامات مسؤول و دست اندرکاران عمده به حقوق سیاسی و حمایت آنها از این حقوق و ارائه پیشنهادهایی برای کمک به ایجاد محیطی که برای برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه مساعد است، نظارت می کنند.

این دو نهاد بر فعالیت های انتخاباتی در جریان دوره نامزدی و اعتراض ها، دوره مبارزات، و رأی دهی و شمارش آرا به منظور رعایت سه اصل (عدم ارباب، بی طرفی و عدم تبعیض) و چهار حق انسانی (آزادی بیان، گشت و گذار، اجتماع های صلح آمیز و انجمن ها) نظارت می کنند. تصور عمومی این است که رعایت کامل این اصول و حقوق می تواند افغان ها را قادر کند تا از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن خود کار بگیرند و اراده خود را در انتخابات ابراز کنند. به نسبت اوضاع جاری کشور، به وضعیت زنان در روند انتخابات در افغانستان توجه خاص شده است.

در این نظارت، تمام موارد نقض اصول و حقوق یادشده فهرست نشده، بلکه کوشش شده است تا گرایش های کلی تحلیل شود.

گزارش های علنی جزو نظارت بر حقوق سیاسی است که توأم با تحلیل و پیشنهادها درباره هر مرحله از انتخابات منتشر می شود. گزارش اول که بر دوره نامزدی و اعتراض تمرکز داشت، در تاریخ 7 جولای 2009 منتشر شد.

ب. محتوای گزارش

این گزارش بر رعایت اصول و حقوق یادشده در رابطه با سه فعالیت عمده این دوره تمرکز دارد:

- (1) مبارزات نامزدان و حامیان آنها؛
- (2) آمادگی ها برای روز انتخابات به شمول آموزش مدنی برای رأی دهندگان، تعیین موقعیت های رأی دهی و نهایی سازی فهرست رأی دهندگان؛ و
- (3) بررسی شکایات توسط کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی.

این گزارش موضوعات قابل نگرانی را در مدت زمان باقیمانده مبارزات شناسایی، مسائل مربوط رأی دهی و شمارش آرا را مطرح و اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی را در باقیمانده دوره مبارزات، روز رأی دهی و روند شمارش آرا پیشنهاد می کند. این گزارش به بررسی مشکلات زنان نیز پرداخته است.

گزارش همچنین نگاهی به تأثیر وضع امنیتی بر توانایی افغان ها در کاربرد حقوق خود و توانایی نهادهای انتخاباتی و حکومت افغانستان در احترام به این حقوق و اجرای آنها دارد. این بحث برای تحلیل دقیق وضعیت حقوق سیاسی در جریان دوره مبارزات مهم تلقی شد، زیرا سازگاری ها در مناطق ناامن در زمینه های مبارزات، آمادگی های روز انتخابات و بررسی شکایات یکی از ویژگی های برجسته این دوره بود.

ج. روش

روش نظارت بر دوره مبارزات با شیوه نظارت بر دوره نامزدی و اعتراض ها شباهت زیادی داشت. ناظران در 12 دفتر کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و 21 دفتر یوناما:

- اتهامات را در مورد نقض یا محدودیت حقوق و اصول که توسط شهروندان یا مقام های افغان ارائه شده بود، ثبت و بررسی کردند؛
- بر رسانه ها با توجه خاص به آزادی بیان نظارت کردند؛
- با مقام های حکومتی، احزاب سیاسی، نامزدان، رهبران محلی، رسانه ها، مقام های انتخاباتی و سایرین برای درک بهتر گرایش ها و تلقی های عمومی راجع به انتخابات مصاحبه کردند؛
- با دست اندرکاران ذیربط در خصوص فضای برگزاری انتخابات به خصوص موانع یا عوامل ناقض حقوق سیاسی به شمول مشارکت کامل زنان مشورت کردند.

در جریان این دوره، تأکید بیشتری بر مصاحبه، مشورت و جمع آوری معلومات صورت گرفت. دلیل این امر، شناسایی تأثیر خطیر وضع امنیتی بر فعالیت های دوره مبارزات بود که نمی شد آن را با استفاده از یک روش مبتنی بر ارزیابی قضیه ها بررسی نمود. با این وجود، قضایی در لا به لای این گزارش آمده و مثال هایی در متن و شواهد بیشتری در پاورقی ها درج شده است. بر علاوه، این گزارش تفکیکی را میان محدودیت حقوق و اصول به دلیل ناامنی عمومی مثل محدودیت در گشت و گذار و محدودیت حقوق و اصول مختص به روند انتخاباتی نظیر رقابت نامزدان که به ارباب یا تهدید توسط عناصر ضدحکومتی انجامیده و با انتخابات ارتباط دارد، قائل شده است.

دوم. دوره مبارزات: فعالیت ها و رویدادهای عمده

الف. مبارزات²

داکتر سیما سمر، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، اظهار داشت: «علی رغم ناامنی فزاینده، مردم افغانستان علاقه و شوق و آفری را برای کاربرد حقوق سیاسی خود و اشتراک در انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی نشان داده اند». نامزدان انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی و حامیان آنها مبارزات خود را در سراسر کشور از طریق نصب پوسترها، برگزاری گردهمایی های عمومی، مراجعه خانه به خانه، جلب حمایت شخصیت های مهم و پوشش رسانه ای آغاز کردند.³ مناظره تلویزیونی انتخابات ریاست جمهوری که توسط تلویزیون طلوع در تاریخ 23 جولای پخش شد، یک رویداد برجسته بود که بیش از 10 میلیون افغان آن را تماشا کردند. داکتر اشرف غنی احمدزی و داکتر عبدالله عبدالله در این مناظره شرکت کردند. رئیس جمهوری کرزی در این مناظره شرکت نکرد.⁴ کمیسیون رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات که در تاریخ 10 می ایجاد شد، رسماً بر دسترسی نامزدان به رسانه ها و پوشش رسانه ای آنها نظارت می کند (به قسمت پنجم (د) نگاه کنید).⁵

ب. آمادگی ها برای رأی دهی و شمارش آرا

تکمیل ثبت نام رأی دهندگان

کمیسیون مستقل انتخابات روند ثبت نام رأی دهندگان را تکمیل کرد. در تاریخ 20 جون، ثبت نام رأی دهندگان در مراکز ولایات پایان یافت و سپس ثبت نام سیار رأی دهندگان برای دسترسی به اماکن دورافتاده راه اندازی شد (22 جون تا 11 جولای). بیش از 4.6 میلیون رأی دهنده در این روند ثبت نام شدند. این تعداد به 12.7 میلیون رأی دهنده ای که قبلاً در سال های 2004 و 2005 ثبت نام شدند، اضافه می شود.

آموزش مدنی برای رأی دهندگان

از تاریخ 23 اپریل به این سو، 1605 آموزگار مدنی کمیسیون مستقل انتخابات برای اجرای برنامه های آموزش مدنی برای رأی دهندگان در سراسر کشور در سطوح ولایت، ولسوالی و قریه مستقر شده اند. این برنامه ها شامل نشست ها در شهرداری ها، رویدادهای بسیج اجتماعی برای رهبران محلی و تئاترهای سیار می شود. یک مرکز پاسخ به تماس های تلفونی مردم که کارمندان زیادی برای جواب به سوالات دارد، ایجاد و شماری از برنامه های رسانه ای به زبان های دری و پشتو راه اندازی شد. بر علاوه، نهادهای جامعه مدنی که با حمایت برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) آموزش مدنی را اجرا می کنند، به رأی دهندگان در اکثر نقاط افغانستان دسترسی دارند.

استخدام، مواد و آمادگی های تدارکاتی

تهیه و بسته بندی مواد حساس (به خصوص اوراق رأی دهی) و مواد ناحساس (تابلوی رأی دهی، پوستر محل رأی دهی و دیگر مواد) به موقع انجام و توزیع آنها شروع شده است. تحویل مواد حساس به موقعیت های رأی دهی بسته به ارزیابی امنیتی نهایی این مراکز است.

ناامنی بر دسترسی جغرافیایی تأثیر داشته و چالش هایی را برای کمیسیون مستقل انتخابات و نیروهای امنیتی افغان و بین المللی در تکمیل ارزیابی موقعیت های رأی دهی به وجود آورده است که این ارزیابی برای نهایی سازی آمادگی های روز انتخابات و شمارش آرا به منظور تأمین مشارکت حداکثر رأی دهندگان ضروری است. ادغام موقعیت های رأی دهی به منظور تحکیم امنیت و تأمین مشارکت حداکثر رأی دهندگان در حال بررسی است. در این مرحله، تعداد محلاتی که برای رأی دهی گشایش خواهد یافت، نامعلوم است.

استخدام و آموزش کارمندان روز انتخابات و شمارش آرا در سراسر کشور آغاز شده است. تقریباً 160000 کارمند به شمول کارمندان زن برای محلات رأی دهی زنانه مورد نیاز است. استخدام کارمندان زن به شمول زنانی که رأی دهندگان زن را تلاشی کنند، به عنوان یک مشکل باقی مانده است.

در فرجام، اعطای اعتبارنامه به ناظران ملی و بین المللی و نمایندگان نامزدان جاری است. سازمان هایی نظیر انستیتوت دموکراتیک ملی (NDI) و انستیتوت جمهوری خواه بین المللی (IRI) سرگرم آموزش نمایندگان نامزدان درباره نقش ها و مسؤولیت های شان هستند.

ج. رسیدگی به شکایات

کمیسیون شکایات انتخاباتی دریافت شکایات را بعد از ختم دوره اعتراض در تاریخ 12 جون شروع کرد. تا تاریخ 1 اگست، این کمیسیون در مجموع 279 شکایت را دریافت کرد که بعضی از آنها برای بررسی به لوی سارنوالی راجع شد. در جریان این دوره، کمیسیون شکایات انتخاباتی دو نامزد انتخابات شوراهای ولایتی—یکی از نیمروز و دیگری از کنر—را به علت عدم استعفا آنها از مقام های دولتی شان رد صلاحیت کرد. در تاریخ 23 جولای 2009، کمیسیون مستقل انتخابات فهرست نام هشت نامزد انتخابات ریاست جمهوری را به کمیسیون شکایات انتخاباتی داد که در ارائه گزارش های مالی دوره ای خود بر اساس ضرب العجل 19 جولای قصور کرده بودند.

قصور آنها در ارائه این گزارش ها یا ارائه گزارش های ناقص، مطابق با مقررات کمیسیون مستقل انتخابات، تخلف انتخاباتی محسوب می شود.⁶

دفا تر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی کار خود را بعد از آغاز دوره مبارزات شروع کرد. تا حال مسائل عملیاتی مثل دشواری در شناسایی موقعیت دفتر، تأخیر در تأمین امنیت توسط پولیس و رسید ناوقت و سائط نقلیه، جنراتور و کمپیوتر باعث تأخیر در گشایش دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی گردیده است. تأخیر در ایجاد دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی توأم با وضع جاری امنیتی به این معنی است که دفاتر ولایتی این کمیسیون کاملاً فعال نیست و دسترسی به ولسوالی ها و قریه ها بسیار محدود بوده است. در نتیجه، مرئی بودن دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی و آگاهی از وظایف این کمیسیون در سطح پایینی قرار داشته است و این در حالی است که کمیسیون سعی دارد تا به این موضوع رسیدگی کند. نتیجه ظاهری این شروع ناوقت و آگاهی کم این است که تعداد شکایات دریافت شده اندک است (279).

سوم. فضای انتخاباتی: ناامنی

کای آیده، نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد، در تاریخ 13 جولای اظهار داشت: «وضع جاری در افغانستان پیچیده ترین وضعی است که ما آن را در سال ها تجربه کرده ایم».⁷ ناامنی در بخش های مختلف افغانستان، علت عمده این پیچیدگی است. دست اندرکارانی که با آنها در زمینه این گزارش مشورت شد، ناامنی را به عنوان مانع اصلی مبارزات، آمادگی ها برای روز انتخابات و ایجاد یک نظام مؤثر رسیدگی به شکایات شناسایی کردند.⁸ این امر به خصوص در جنوب و جنوب شرق کشور مصداق می یابد که در آن بسیاری از ولسوالی ها عملاً قابل دسترس نیست و ناامنی همچنین در مناطق واقع در شمال (بخش هایی از کندز و بغلان)، غرب (فراه، بادغیس، غور و هرات) و مرکز (لوگر، بخش هایی از کاپیسا و وردک) مستند شده است.

گرچه اندازه گیری و بعضاً مستندسازی ناامنی دشوار است، اما تردیدی نیست که محیط محدودکننده برآمده از ناامنی روزافزون—به ویژه در ماه های تابستان که جنگ در شدیدترین حالت خود قرار دارد—بعضاً به شدت آزادی گشت و گذار را محدود می کند، فضایی از ترس و وحشت را به میان می آورد و آزادی بیان و آزادی اجتماع های صلح آمیز و انجمن ها را خدشه دار می کند. بنابراین، جای تعجب نیست که ترس و ارباب پنهان و نهانی که مشخصه شورش گری است، عرصه را برای نامزدی در انتخابات، مبارزه انتخاباتی و رأی دادن تنگ می کند.⁹ تا جایی که به زنان مربوط می شود، محیط ناامن، محدودیت های فرهنگی موجود را که شدیداً توانایی زنان را در کاربرد حقوق سیاسی شان محدود می کند، تشدید می نماید (به قسمت پنجم این گزارش نگاه کنید).

ناامنی و مبارزات انتخاباتی

محدودیت آزادی گشت و گذار در مناطق ناامن مانع آن شده است تا بعضی از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی و حامیان آنها بتوانند مبارزات انتخاباتی را به طور سنتی راه اندازی کنند و پوشش رسانه ای را محدود کرده است. برای مثال، مدیر مبارزات انتخاباتی یکی از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری در شمال کشور گفت که ملاحظات امنیتی باعث شد تا آنها به جای برگزاری گردهمایی های بزرگ به تدویر نشست های کوچک روی آورند. نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی در ولایاتی چون پکتیا، پکتیکا، خوست، کندز، بغلان، لوگر، ارزگان و کندهار اظهار داشتند که ناامنی مانع توانایی آنها برای راه اندازی مبارزات انتخاباتی در بسیاری از ولسوالی ها شده است. به صورت مشخص، بعضی از نامزدان قادر نبوده اند تا آزادانه اعانه جمع آوری کنند، گردهمایی های عمومی بزرگ را برگزار کنند یا پوسترها و دیگر مواد را توزیع کنند.¹⁰ گزارش شد که در بسیاری از مناطق تحت سیطره طالبان به شمول شمال شرق، انجام فعالیت های سیاسی بی نهایت دشوار است. برای مثال در زابل، در جنوب، هیچ مبارزه ای در خارج از قلات، مرکز این ولایت، صورت نگرفته است.

در بعضی از مناطق، نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی ترتیبات امنیتی گرفته اند تا چنین ترتیباتی را درخواست کرده اند. در شمال شرق، پولیس از نامزدان خواسته است تا به خاطر محافظت از خود اسلحه خود را ثبت کنند و

یادآور شده است که پولیس امکانات آن را ندارد تا امنیت تمام نامزدان را تأمین کند. در خوست، مقام های ولایتی جواز نگهداری اسلحه را برای نه نامزد انتخابات شوراهای ولایتی به درخواست این نامزدان صادر کرده اند.

نامنی و کمیسیون شکایات انتخاباتی

نامنی همچنین تأثیر محسوسی بر عملیات کمیسیون شکایات انتخاباتی در سطح ولایات داشته است. محدودیت گشت و گذار ناشی از نامنی مانع دسترسی کمیسیون شکایات انتخاباتی به ولایات و دریافت شکایات توسط این کمیسیون شد و مخصوصاً شاکیان زن را متأثر کرده است که دسترسی آنها به دفاتر ولایتی این کمیسیون دشوار است. در چند ولایت مثل لوگر و وردک، نگرانی های امنیتی کارمندان ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی را مجبور کرده است تا حضور برجسته ای نداشته باشند و به طور علنی و مرئی قابل دسترس نباشند. در نتیجه، آگاهی از کمیسیون شکایات انتخاباتی و دسترسی به آن محدود باقی مانده است و توانایی این کمیسیون در رفع شکایات و تأمین پاسخ گویی نیز محدود باقی مانده است.

نامنی و کمیسیون مستقل انتخابات و حق رأی دهی

نامنی توانایی شمار قابل ملاحظه ای از افغان ها را در کاربرد حق رأی شان تهدید می کند. کمیسیون مستقل انتخابات قصد دارد تا محلات رأی دهی را در مناطقی که به خاطر نامنی قابل دسترس می شود، جابجا و ادغام کند تا حضور حداکثری رأی دهندگان در انتخابات تسهیل شود. توقع می رود تا بعضی از موقعیت های رأی دهی به دلیل ملاحظات تدارکاتی تغییر کند. در نتیجه، اگرچه هدف تأمین امنیت و دسترسی کمیسیون مستقل انتخابات، رأی دهندگان، ناظران و نمایندگان نامزدان است، اما ممکن است بسیاری از آنها در دسترسی فیزیکی به یک موقعیت رأی دهی در مناطق متأثر از نامنی با سختی رو به رو شوند.

بر علاوه، مشکلات تجدید ثبت نام رأی دهندگان در جریان دوره مبارزات ادامه داشت. در بعضی از مناطق، واحدهای ثبت نام سیار رأی دهندگان خارج از مراکز ولسوالی مستقر شدند تا به مردمی برسند که قادر نبودند تا به مراکز ثبت نام رأی دهندگان دسترسی داشته باشند، اما شکایات هنوز دریافت شد که این تلاش ها به علت موقعیت ها و دسترسی محدود ناکافی است.¹¹

آموزش مدنی رأی دهندگان که هم از سوی کمیسیون مستقل انتخابات و هم از جانب برنامه توسعه سازمان ملل متحد تأمین مالی شده، نتوانست تا به علت مسائل امنیتی و مشکلات در استخدام کارمندان بنا بر ملاحظات امنیتی به سراسر کشور دسترسی داشته باشد.¹² در بعضی از مناطق مثل ولایت فراه که در آن آموزگاران مدنی نمی توانند از اذانه کارهای خود را انجام دهند، آموزگاران مدنی زن از نشست های سنتی مثل عروسی ها برای توزیع معلومات و دیگر مواد به زنان استفاده می کنند. در دیگر مناطق مثلاً در بخش هایی از ولایت بغلان، آموزگاران مدنی کمیسیون مستقل انتخابات مواد آگاهی رسانی را از طریق متنفذین محلی توزیع کرده اند، حال آن که در سایر بخش های این ولایت، آموزگاران مدنی نتوانستند تا مواد را توزیع کنند یا به بعضی از مناطق دسترسی فیزیکی داشته باشند.¹³ محدودیت آموزش مدنی رأی دهندگان به این معنی است که رأی دهندگان در مناطق غیر قابل دسترس لزوماً از حقوق خود و از نحوه رأی دهی آگاه نیستند.¹⁴ بر علاوه، نگرانی های امنیتی همچنین مشکلاتی را برای کمیسیون مستقل انتخابات در استخدام کارمندان برای روز انتخابات و شمارش آرا خلق کرده است که برای مثال، چنین وضعی در بسیاری از ولسوالی های پکتیکا تجربه شده است.

نتیجه گیری

در مجموع، علی رغم مساعی جدی کمیسیون مستقل انتخابات در رفع موانع امنیتی و کوشش های حکومت افغانستان و نیروهای امنیتی افغان در بهبود امنیت با حمایت نیروهای نظامی بین المللی، نامنی در بخش های زیادی از کشور توانایی نهادهای انتخاباتی و حمایتی افغانستان را در گرفتن آمادگی ها برای برگزاری انتخابات تضعیف کرده است. نامنی همچنین مانع توانایی نامزدان در راه اندازی مبارزات انتخاباتی شده است و مهم این که مانع توانایی افغان ها در کاربرد حقوق سیاسی شان در جریان مبارزات انتخاباتی شده است.

چهارم. رعایت اصول و حقوق بشر

این بخش حاوی ارزیابی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما در مورد وضع حقوق سیاسی است که بر اساس جمع آوری معلومات تا تاریخ 1 آگست ستوار است. قطع نظر از محدودیت های ناشی از ناامنی، نظارت نشان می دهد که سه اصل و چهار حق به طور عام رعایت شده است. وقایع نقض این حقوق و اصول تأیید شده است، اما الگوی منظم آشکاری وجود ندارد. با پیشرفت دوره مبارزات، نقض اصول عدم ارعاب و بی طرفی افزایش یافته است و از همین رو، نگرانی های خاصی در مورد این دو اصل مطرح شده است.

در مجموع، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما 147 شکایت را در جریان این دوره دریافت کردند.¹⁵ بر علاوه مصاحبه و مشورت با دستاوردکاران عمده، قضایای مذکور در بخش های بعدی و به خصوص در پاروقی این گزارش، مثال شکایاتی است که تیم های مشترک کمیسیون و یوناما توانستند بررسی و اثبات کنند. به دلایل امنیتی و به منظور حمایت از منابع و شاکیان، بعضی از قضایای مذکور در این گزارش فاقد ویژگی های هویتی است.

الف. عدم ارعاب

اصل عدم ارعاب در دوره مبارزات انتخاباتی توسط کاندیدان، حامیان، مسوولین کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی (مثلاً آنهایی که مستقیماً در روند انتخاباتی شامل بودند) تا حد زیادی رعایت شده است. امکان دارد نقض اصل عدم ارعاب توسط آنهایی که در روند انتخابات شامل بودند، کم گزارش شده باشد و همچنان صحت و سقم بعضی از شکایات مشخص نشده است. این نتیجه گیری نشان می دهد که کسانی که در روند انتخابات شامل بودند، از ارعاب به عنوان تاکتیک اصلی در مبارزات انتخاباتی شان استفاده نکرده اند.

با این وجود، عناصر ضدحکومتی روش و تاکتیک های تهدیدآمیز شان را برای دلسرد نمودن مردم از اشتراک در انتخابات، مخصوصاً اشتراک زنان، تشدید نموده اند. تهدیدهای تلفونی (که در مجموع 47 مورد گزارش شده است) هرچند پیوسته و به طور فزاینده صورت میگرد ولی به نظر نمی رسد خیلی گسترده باشد.¹⁶ در عوض موارد تأیید شده نقض اصل عدم ارعاب بیشتر محدود به یک محل، ولسوالی یا فرد بوده است.

اتهامات مبنی بر قتل های مربوط به انتخابات

چهار قتل که ادعا شده مربوط به انتخابات اند، از آغاز دوره مبارزات انتخاباتی الی این تاریخ رخ داده است. تحقیقات نشان می دهد که رئیس تیم آموزش مدنی کمیسیون مستقل انتخابات در ولسوالی چمتال ولایت بلخ و پولیس محافظ اش به تاریخ 6 جولای به خاطر وابستگی به روند انتخابات، کشته شدند. به همین نحو، به تاریخ 19 جولای اختطاف و قتل یک تن از کاندیدان شورای ولایتی و دوست اش در ولسوالی دشت ارچی ولایت کندز معلوم می شود که با انتخابات ربط دارد. این که قتل رئیس مبارزات انتخاباتی داکتر عبدالله عبدالله در ولسوالی نجراب ولایت کاپیسا با انتخابات رابطه دارد یا نه، واضح نیست، گرچه ظن آن می رود تا به رقابت های کاندیدان ارتباط داشته باشد.¹⁷ به تاریخ 30 جولای بم تعبیه کنترل شونده از راه دور، موثر حامل مسوولین مبارزات انتخاباتی حامد کرزی را مورد حمله قرار داد که در نتیجه چهار تن به شمول رییس مبارزات انتخاباتی کرزی در ولسوالی مردیان ولایت جوزجان کشته شدند.

سؤقتد ، اختطاف و تهدیدهای مربوط به انتخابات توسط عناصر ضدحکومتی

اکثریت و آشکارترین نقض های اصل عدم ارعاب توسط عناصر ضدحکومتی انجام شده است. عناصر ضدحکومتی روند انتخابات را از طریق نقض اصل عدم ارعاب تهدید می نمایند. به تاریخ 30 جولای طالبان یک تهدید سرتاسری را صادر نمودند. در این تهدید آمده است که طالبان راه های تمام موقعیت های رأی دهی را یک روز قبل از انتخابات مسدود خواهند کرد. قضایای پراکنده سؤقتد قتل، حمله و اختطاف توسط عناصر ضدحکومتی در جریان دوره مبارزات انتخاباتی به وقوع پیوسته است که اخیراً همچو قضایا علیه کاندیدان در مناطق شمال شرق نیز بروز کرده است.¹⁸ بیرون از منطقه شمال شرق، یک کاندید شورای ولایتی هفت بار مورد

اصابت مرمی در ولایت لوگر به تاریخ 12 جولای زمانی قرار گرفت که توسط موتر از منطقه زرغون شیر عبور می کرد. عناصر ضدحکومتی مشکوک به دخالت در این حادثه می باشند¹⁹. به تاریخ 31 جولای یک تن از کاندیدان شورای ولایتی همراه با چند تن از حامیان در ولسوالی درزاب ولایت جوزجان اختطاف شد. کاندیدان زن نیز هدف حملات عناصر ضدحکومتی قرار گرفته اند که جزئیات آن در زیر بحث خواهد شد. عناصر ضدحکومتی مسؤولین کمیسیون مستقل انتخابات را هدف قرار داده اند. آنها چهار مسؤول کمیسیون مستقل انتخابات را در ولسوالی جغتو ولایت غزنی اختطاف نمودند که این مسؤولین بعد از یک عملیات موفقانه توسط پولیس ملی آزاد شدند. به تاریخ اول اگست هماهنگ کننده ساحوی در سطح ولسوالی توسط عناصر ضدحکومتی در ولسوالی چک ولایت میدان وردک اختطاف شد.

تهدیدها و حملات بالای گردهمایی های سیاسی در اواخر دوره مبارزات انتخاباتی به نظر می رسد که رو به افزایش اند، طوری که شاهد حملات اخیر بالای حامیان و گردهمایی های انتخاباتی در ولایت ننگرهار و لغمان بوده ایم.²⁰ عوامل این حملات آشکار نیست که آیا عناصر ضدحکومتی در آنها دست دارند و یا از اثر رقابت بین کاندیدان می باشند.

در مناطق مشخص، عناصر ضدحکومتی تهدیدهای را از طریق رادیو (نورستان و کنر) و اعلامیه ها (کابل و لوگر) علیه کاندیدان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و اشتراک کنندگان در انتخابات صادر می نمایند. به طور مثال، رادیو صدای شریعت «شریعت غز» در منطقه قلنگاه ولسوالی برگی متای ولایت نورستان پخش می گردد و مردم را تهدید نموده می گوید کسانی که در انتخابات شرکت کنند جزای سنگین برایشان داده خواهد شد.²¹ کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در سرتاسر ولایت لوگر از جانب عناصر ضدحکومتی تهدید شده اند.²² گزارشات حاکی است که مسؤولین کمیسیون مستقل انتخابات در شماری از ولسوالی های ناامن ولایات لوگر، کاپیسا، پروان و وردک حضور «کم رنگ» دارند. کاندیدان در ولایات لوگر و وردک از جانب عناصر ضدحکومتی به خاطر کاندیداتوری شان تهدید شده اند. بعضی از تهدیدها می تواند جلوگیری شود. مثلاً سران قومی در ولسوالی شرانا ولایت پکتیا با طالبان مذاکره نموده تا طالبان به هماهنگ کننده ساحوی کمیسیون مستقل انتخابات در سطح ولسوالی برای ادامه فعالیتش اجازه بدهد. شخص مذکور قبلاً از جانب طالبان تهدید شده بود تا از وظیفه اش استعفا بدهد. قابل ذکر است که همچو موارد یک استثنا می باشد.

در بعضی از موارد این تهدیدها اثرات مطلوب شان را داشته و منجر به استعفای مسؤولین کمیسیون مستقل انتخابات، کاندیدان و کارمندان مبارزات انتخاباتی شده اند. به تاریخ 8 جولای یک تن از کاندیدان شورای ولایتی مبارزات انتخاباتی خود را بنا بر تهدیدهای تلفونی از جانب عناصر ضدحکومتی متوقف کرد. عین عمل توسط یک تن از کاندیدان زن در ولایت لوگر نیز انجام شد. یک تعداد مسؤولین کمیسیون مستقل انتخابات وجود دارند که بنا بر تهدیدات در ولایات غزنی، پکتیا، خوست و لوگر از وظایف شان استعفا کرده اند.²³

با آنکه در مجموع این قضایا نسبتاً کم بوده اند، اما به حس ناامنی دامن می زنند و ممکن است مردم را از مشارکت در انتخابات دلسرد کنند. تهدیدهای نگران کننده و در حال افزایش علیه زنان در اینجا قابل ذکر است، هر چند این موضوع در بخش پنجم در زیر بحث شده است.

ب. بی طرفی²⁴

علی رغم درخواست های کای آیده، نماینده خاص سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان، و داکتر سیما سمر، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در جریان نشست خبری آنها در تاریخ 7 جولای و در بیانیه های مطبوعاتی متعاقب آنها، موارد نقض اصل بی طرفی ادامه دارد.²⁵ این نقض ها تخلف از فرمان ریاست جمهوری درباره عدم مداخله در امور انتخابات 1388 (2009) به شمار می رود.

جانبداری مقام های حکومتی

دریافت گزارش های جانبداری مقام های مرکزی و محلی ادامه دارد. گرچه چنین مواردی در فرمان ریاست جمهوری درباره عدم مداخله در امور انتخابات و مقرر جاری کمیسیون مستقل انتخابات در مورد مبارزات

انتخاباتی ممنوع است، اما سواستفاده از منابع دولتی به شمول رسانه های عمومی²⁶ و سواستفاده از مقام های دولتی به خاطر مبارزه به نفع یک نامزد مشخص افزایش یافته است.²⁷ برکناری و جابجایی بعضی از رؤسای پولیس این معنی کلی را دارد که چنین کاری دارای انگیزه سیاسی است.²⁸

موارد نقض اصل بی طرفی از محروم کردن بعضی از نامزدان و بهره مند کردن برخی دیگر از محافظت امنیتی²⁹ شروع و به فعالیت در راستای مبارزات انتخابات ریاست جمهوری حین احراز مقام های رسمی ختم می شود.³⁰ در بعضی از موارد، مقام های حکومتی ساکنان محل را تشویق کرده اند تا به مبارزات انتخاباتی بپیوندند.³¹ چند گزارش دریافت شده است که منابع دولتی به خصوص موثرها برای تنظیم یا حمایت از رویدادهای انتخاباتی کار گرفته می شود.³² در دیگر موارد، از کارمندان حکومت برای نصب پوسترها یا پاره کردن پوسترهای نامزدان مشخص³³ یا نصب پوسترهای یک نامزد مشخص بر تعمیرهای حکومتی استفاده می شود.³⁴ این موارد نقض اصل بی طرفی، به شمول رسانه های دولتی، به نفع کرزی، یکی از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری، بوده است، اما به این معنی نیست که مداخله تمام مقام های حکومتی به نفع یک نامزد بوده است. به نظر می رسد حکومت کار زیادی را برای رفع این موارد نقض انجام نداده است.³⁵ عدم رسیدگی به این اتهامات باعث تضعیف توانایی نامزدهایی خواهد شد که در حکومت نفوذ ندارند و همچنین ممکن است حامیان آنها را در معرض ارباب بیشتری قرار دهد.

جانبداری کمیسیون مستقل انتخابات

به صورت عموم، به نظر می رسد کمیسیون مستقل انتخابات و کارمندان آن به اصل بی طرفی احترام می گزارند. گزارش های مثبتی وجود دارد که مقام های کمیسیون مستقل انتخابات علیه مداخله مقاومت می کنند. برای مثال، به یوناما اطلاع داده شد که کمیسیون مستقل انتخابات در نورستان علیه تلاش های والی در مداخله در استخدام کارمندان انتخاباتی مقاومت کرد. در واقع، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما تنها اتهامات اندکی را مبنی بر جانبداری کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات دریافت کرده اند.³⁶ با این وجود، تصور افزایش فشار بر کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و اتهامات مبنی بر جانبداری آنها با آغاز استخدام ده ها هزار کارمند روز انتخابات و شمارش آراء بجا است. مکانیزم های اصلاحی باید در چهارچوب کمیسیون مستقل انتخابات برای رسیدگی به این شکایات موجود باشد تا این نگرانی ها به سرعت رفع شود.

ج. عدم تبعیض

مثل دوره نامزدی، اکثر موارد نقض اصل عدم تبعیض علیه زنان به وقوع پیوسته است که قسمت پنجم این گزارش «وضعیت زنان در جریان دوره مبارزات» به بررسی این موضوع می پردازد. تاکنون موردی از تبعیض بر اساس قومیت، دین یا حالت دیگری تأیید نشده است. البته، این امر به این معنی نیست که چنین نقض یا تخطی هایی صورت نمی گیرد، بلکه به این مفهوم است که چنین قضایایی اطلاع داده نمی شود. همچنین قابل یادآوری این که امکان نقض این اصل در روز انتخابات و شمارش آراء قوی تر است.

د. آزادی بیان

آزادی بیان شامل آزادی داشتن و انتقال عقاید و نظرات و دسترسی منصفانه به رسانه ها می شود (در زمینه انتخابات، آزادی مبارزه یا اعلام حمایت از یک نامزد یا حزب). در بسیاری از بخش های امن افغانستان مثل شهرهای کابل، مزارشریف و هرات، گردهمایی های عمومی و بزرگ به طور روزافزونی عام است که نشان می دهد که نامزدان و حامیان آنها می توانند آزادانه عقاید سیاسی خود را ابراز کنند. با وجود این که شکایاتی راجع به پاره کردن پوسترها وجود دارد، اما پوسترها در اکثر نقاط کشور قابل دید است. گفتمان عمومی و پویایی در میان نامزدان انتخابات ریاست جمهوری در رسانه های دیداری و شنیداری ادامه دارد.

نامنی و آزادی بیان

در مناطق ناآرام کشور، نامنی توأم با ارباب توسط عناصر ضدحکومتی، توانایی حامیان را در ابراز عقاید سیاسی شان یا از طریق بحث عقایدشان یا از رهگذر اعلام حمایت از روند انتخابات یا از راه گردهمایی عمومی یا خصوصی به نفع یک نامزد مشخص، تضعیف کرده است. برای مثال، تاکنون هیچ گردهمایی یا نشست شناخته

و عمومی ای در ولایات واقع در جنوب شرق کشور برگزار نشده است. از برگزاری نشست و گردهمایی در اکثر بخش های شرقی کشور (لغمان، کنر و ننگرهار) ممانعت شده است. حامیان در بخش های ناامن بعضاً از این رو حمایت خود را از انتخابات و نامزدان مشخص اعلام نمی کنند که از تلافی جویی هراس دارند. گزارش شد که به حامیان نامزدان زن در بخش های غربی کشور (هرات، بادغیس، فراه و غور) نسبت به گردهمایی و اعلام حمایت هشدار داده شده است. در نقاط مختلف ولایت کندز که در دست عناصر ضدحکومتی است، مردم محل گفتند که آنها از این خاطر در رویدادهای مبارزات انتخاباتی شرکت نمی کنند که از تلافی جویی به خاطر این کار و اعلام حمایت از روند انتخابات ترس دارند. این ترس بی اساس نیست: کندز و ولایت همجوار آن، بغلان، شاهد شماری از حملات علیه نامزدان در جریان دو ماه گذشته بوده است.³⁷

محدودیت آزادی گشت و گذار ناشی از ناامنی (که در زیر به تفصیل به بحث گرفته شده) نیز توانایی نامزدان را در ابراز آزادانه عقاید یا سیاست های شان محدود می کند، زیرا آنها قادر نیستند تا در تمام حوزه های انتخاباتی خود مبارزه کنند (عقاید خود را منتقل کنند). برای مثال، نامزدان نمی توانند آزادانه در ولسوالی تگاب کاپیسا یا ولسوالی های چک، سیدآباد و جغتو وردک یا کندهار یا زرنج (نیمروز) مبارزه یا پوسترهای خود را نصب کنند. در کندز، دو نامزد انتخابات شوراهای ولایتی توضیح دادند که 50 درصد از ولسوالی امام صاحب و تقریباً 20 درصد از ولسوالی خان آباد به اندازه ای ناامن است که آنها نمی توانند در آن گردهمایی ترتیب دهند یا با رأی دهندگان ملاقات نمایند. با این حال، همان طور که در زیر بحث شده، نامزدان بعضاً قادر هستند تا در مناطق ناامن گردهمایی کنند. در مجموع، ابراز آزادانه حمایت یا عقاید سیاسی توسط نامزدان و حامیان در مناطق ناامن به طور قابل توجهی ای محدود است.

دسترسی به رسانه ها

دسترسی به رسانه ها برای همه کاندیدان اهمیت دارد، چه در سطح ولایتی و یا ملی و به ویژه برای آنهایی که حوزه انتخاباتی شان تا ساحات ناامن و دوردست توسعه دارد و از نظر عملی قابل دسترسی نمی باشد. رسانه ها در افغانستان متفاوت اند، به شمول رسانه های دولتی (رادیو و تلویزیون افغانستان) و رسانه های شخصی و نیز ولایتی، منطقه ای و ملی که به صورت عموم در جریان مبارزات انتخاباتی، تسهیلات مناظره علنی را فراهم نموده اند. مسائلی چون بی سوادگی، عدم دسترسی و دوری راه ها نیز بر اهمیت نقش رادیو و تلویزیون افزوده است. چنین معلوم می شود که ناامنی ها و عدم مصونیت در مجموع کدام تأثیری بر دسترسی کاندیدان به رسانه وارد نمی کند. صرف یک قضیه مستند موجود است که در ولایت غزنی بنا بر تهدید عناصر ضددولتی نشرات قطع گردید.³⁸

در سراسر افغانستان، دسترسی کاندیدان شوراهای ولایتی به رسانه ها به صورت عموم قناعت بخش بوده و رادیو منحیث یک وسیله مناسب برای مبارزات انتخاباتی شناخته شده است.³⁹ به جز از حوادث مشخص، چنین پنداشته می شود که ناامنی ها کدام تأثیری بر مبارزات کاندیدان شوراهای ولایتی از طریق رسانه ها وارد ساخته نمی تواند. در واقعیت، گاه گاهی رسانه ها کاندیدان شوراهای ولایتی را تشویق نموده اند تا از دستگاه شان استفاده نمایند. در زون شرق، رسانه های دولتی و شخصی برای همه کاندیدان شوراهای ولایتی وقت تعیین نموده اند. در مورد دیگر، رادیو و تلویزیون گردیز برای کاندیدان شورای ولایتی یک برنامه پنج دقیقه ای را تهیه نموده است. رادیو پکتیا غز برای هر کاندید شورای ولایتی 30 دقیقه وقت داده و هفته دو بار با کاندیدان متفاوت مباحثات میزمدور را انجام می دهد. برعکس، گفته می شود که بنا بر درک و آگاهی ضعیف رسانه ها و کاندیدان از قوانین، مقررات و فرصت های دسترسی، استفاده آنها از تلویزیون تا حدی محدود می باشد.⁴⁰ در برخی از ساحات، چون ساحات شمال شرقی، رسانه ها معمولاً مبارزات کاندیدان شوراهای ولایتی را مورد توجه قرار نداده اند، بلکه توجه بیشتر را روی انتخابات ریاست جمهوری معطوف داشته اند.

در رابطه به کاندیدان ریاست جمهوری، پوشش نابرابر رسانه ها یکی از نگرانی های مستند بخش رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات بوده و عدم دسترسی مساویانه به رسانه های دولتی را تأیید می دارد.⁴¹ پوشش رادیو و تلویزیون افغانستان از مبارزات کاندیدان ریاست جمهوری مایه نگرانی چشمگیر می باشد. در سطح ملی، بخش رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات گزارش داده که پوشش نشراتی رادیو و تلویزیون افغانستان جانبدار بوده و شدیداً به نفع رئیس جمهوری کرسی می باشد.⁴² در سطح ولایات، اگرچه وقایع محدودی در رابطه به نابرابری

دسترسی کاندیدان به رادیو و تلویزیون افغانستان گزارش گردیده است؛ یک واقعه در بغلان، یک واقعه در پروان و یک واقعه در بدخشان به ثبت رسیده است.⁴³ پوشش رسانه ای به جز از حامد کرزی برای کاندیدان دیگر ریاست جمهوری از سوی رسانه های شخصی متحد این کاندیدان به پیش برده می شود.⁴⁴

ه. آزادی گشت و گذار، اجتماع های صلح آمیز و انجمن ها

بنا بر چگونگی فعالیت های دوران مبارزات، وضعیت و موقف آزادی گشت و گذار، اجتماع های صلح آمیز و انجمن ها در مقایسه با جریان دوره نامزدی هویداتر می باشد، به ویژه تأثیر ناامنی بر بهره مندی از این حقوق در دوران انتخابات.

طوری که در بالا بحث گردید، اوضاع امنیتی تأثیر چشمگیر و محدود کننده ای بر آزادی گشت و گذار، اجتماع صلح آمیز و انجمن دارد. تهدید حملات از سوی مخالفین حکومت افغانستان در برابر کارمندان، رأی دهندگان و حکومت افغانستان منتج به یک بی میلی عمومی اشتراک به گردهمایی های سیاسی شده، به ویژه در مناطقی که عناصر مخالف حکومت وجود دارند. حتی در مناطق نسبتاً آرام، چنین معلوم می شود که یک بی میلی عمومی نسبت به رابطه داشتن علنی با انتخابات وجود دارد. این بی میلی، ظاهراً ناشی از فعالیت های تهدیدآمیز مخالفین حکومت چون تلاش برای قتل و حملات می باشد. در نتیجه، کاندیدان در بسیاری از مناطق ناامن و نسبتاً امن شیوه های مبارزاتی شان را تغییر داده اند. بعضی از کاندیدان شیوه های اجتماعات وسیع را به کار نمی برند و به جای آن از شیوه های اجتماعات کوچک و مراجعه خانه به خانه استفاده می نمایند. از سوی دیگر، برخی از کاندیدان در مناطق خیلی ناامن مبارزه نمی کنند، مگر در جاهایی چون غزنی به ارسال پوسترها اکتفا نموده و خواهش توزیع آنها را می نمایند.

با در نظر داشت اوضاع کلی، در مقایسه با دوران انتخابات قبلی که در آن گردهمایی های وسیع بیشتر معمول بود و کمپاین انتخاباتی در سطح ولایات بیشتر ممکن بود، نقض این حقوق کمتر به مشاهده می رسد.⁴⁵

با آن هم، حتی در این فضای محدود، اجتماعات وسیع برای پشتیبانی کاندیدان صورت می گیرد، پوسترها توزیع می شود و کاندیدان ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی در جاهایی که ممکن است به صورت علنی مبارزه مینمایند. به گونه مثال، به تاریخ 26 جولای گردهمایی های چندین صد نفری و چند هزار نفری در محلات امن ولایات کندوز، پروان، کندهار و هرات در پشتیبانی از کاندیدان ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی صورت گرفته است.⁴⁶ این فعالیت ها با نزدیک شدن انتخابات تشدید خواهد شد.

کاهش آزادی گشت و گذار

در داخل فضای محدود مبارزات انتخاباتی، تخطی ها و نقض این حقوق از سوی کسانی صورت گرفته که در روند انتخابات سهم اند. به گونه مثال، به تاریخ 22 جون، تقریباً شش صد نفر حامیان از ولسوالی الینگار (لغمان) که در شهر مهترلام بودند تا در یک گردهمایی پشتیبانی از رئیس جمهور کرزی اشتراک ورزند، از اشتراک ممنوع شدند و به جای دیگری منتقل گردیدند تا این که بزرگان قوم رهایی آنها را فراهم نمودند. یک حزب رقیب به این دخالت متهم شناخته شده است. به تاریخ 20 جولای 2009، یک برخورد بین هواداران رئیس جمهور کرزی و داکتر عبدالله صورت گرفت که منتج به کشته شدن یکی از طرفداران داکتر عبدالله در قریه بمستان راه ولسوالی راغستان ولایت بدخشان گردید.

محدودیت ها در برابر حق گشت و گذار و انجمن ها (در رابطه به کارمند انتخابات بودن و یا اشتراک در روند انتخابات) که از سوی عناصر مخالف حکومت ایجاد گردیده و نیز نقض اصل عدم ارباب سبب گردیده است که شماری از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات نتوانند به محلات رأی دهی دسترسی داشته باشند و سایر فعالیت های انتخاباتی چون برنامه آموزش مدنی و رأی دهی را تطبیق نمایند. یکی از پیامدهای این محدودیت های شدید، تردید در مورد تعداد محل های رأی دهی است که گشایش خواهد یافت. بعضی از کارمندان کمیسیون

شکایات انتخاباتی در ولایات نیز از این محدودیت ها رنج برده اند، زیرا آنها نتوانسته اند که برنامه های بلند بردن سطح آگاهی را به وقت معین پیاده نمایند و تحقیقات شان را انجام بدهند.

و. نتیجه کلی رعایت اصول و حقوق

وضع امنیتی در بسیاری از ساحات، روند انتخابات را تحت شعاع قرار داده و نگرانی هایی را در رابطه به تهدید و ارباب کاندیدان و حامیان مبارزاتی، کارمندان انتخاباتی و اعضای کمیسیون انتخابات به دریافت و بررسی شکایات به بار آورده است. در محدوده فضای مبارزاتی کنونی، این اصول و حقوق به صورت عموم رعایت شده است، اگرچه ارباب و تا حد کمتری، جانبداری مایه نگرانی می باشد، به ویژه این که دوران مبارزات انتخاباتی به پایان خود نزدیک می شود.

پنجم. وضعیت زنان در جریان مبارزات انتخاباتی

زنان 10 درصد (327) کاندیدان شوراهای ولایتی را تشکیل می دهند و در مقایسه با دور انتخابات گذشته شوراهای ولایتی 20 درصد افزایش را نشان می دهد. در حالی که این یک گام به پیش شمرده می شود، محدودیت های فرهنگی و ناامنی ها، توانمندی زنان را به کاندید شدن، رأی دهی، کار در کمیسیون مستقل انتخابات و ارائه شکایات تضعیف نموده است.⁴⁷

الف. مبارزه انتخاباتی/احراز کرسی

در حالی که بسیاری از کاندیدان زن به صورت فعال مصروف مبارزه اند، موانع موجود در برابر آنها این دشواری را به بار آورده است که آنها نمی توانند به صورت مستقیم و واقعی با کاندیدان مرد رقابت نمایند.

بنا بر معیارهای فرهنگی، بسیاری از زنان افغان با محدودیت های گشت و گذار مواجه اند. کاندیدان زن در شوراهای ولایتی از مناطق ناامن گزارش داده اند که عدم مصونیت، حق گشت و گذار آنها را محدود ساخته است.⁴⁸ اگرچه وزارت داخله هدایت داده که کاندیدان زن در شوراهای ولایتی باید یک محافظ راجستر شده داشته باشند، ولی گزارش ها حاکی است که این هدایت در سطح ولایتی تطبیق نشده است. کاندیدان زن از ولایت هرات شکایت داشته اند که محافظین موظف از آنها گرفته شده اند.

قابل یادآوری است که هیچ یک از سه زن کاندید در شورای ولایتی کندهار بنا بر وضعیت امنیتی نتوانسته اند در آنجا زندگی نمایند و یا مبارزات علنی را راه اندازی نمایند. دریافت اخطارهای تهدید به مرگ، زنان کاندید به شوراهای ولایتی در مناطق شمال شرق را مجبور نموده که مبارزات محدود انتخاباتی شان را توقف دهند. در مناطق شرقی، پوسترهای زنان کاندید برداشته شده و در برخی ساحات دیگر پاره و تخریب گردیده اند. دفتر یک زن نامزد در انتخابات شوراهای ولایتی در کابل در تاریخ 27 جولای ویران گردید. به تاریخ 30 جولای در دیوارهای تعمیر مجاور دفتر یکی از کاندیدان زن در شورای ولایتی زنان در تخار شبنامه ها نصب گردیده و اخطار داده بود که از مبارزه دست بردارد و در غیر آن مسؤلیت به دوش خودش می باشد، در 1 اگست، خانه وی در شب هنگام به آتش کشیده شد.

افزون بر مسائل امنیتی، موانع فرهنگی نیز توانمندی مبارزه انتخاباتی زنان را در حوزه های انتخاباتی شان، بویژه در مناطق جنوب، جنوب شرق و مرکزی محدود ساخته است. بسیاری از این زنان، به ویژه در مناطق بیشتر محافظه کار نمی توانند فراتر از منازل شان گذشت و گذار نمایند و مبارزه آنها معمولاً از طریق مراجعه خانه به خانه، استفاده از کارت های اشتغال به جای عکس ها و مبارزه با گروه های کوچک و در مکاتب صورت می گیرد. کاندیدان زن از هرات گزارش داده اند که آنها به منظور رفتن به شهر باید از چادری استفاده نمایند و اکثریت آنها اظهار داشته اند که به خاطر مبارزه به ولسوالی ها رفته نمی توانند. کاندیدان زن معمولاً نمی توانند گردهمایی های وسیع را تشکیل بدهند و یا از نشرات رایو و تلویزیون استفاده نمایند. در بسیاری از مناطق شرقی،

پوستر های زنان کاندید برداشته شده اند. در بعضی مناطق ولایت پروان نزدیک به کابل، پوسترهای زنان کاندید با رنگ مغشوش گردیده اند. یک زن کاندید در شورای ولایتی جوزجان ابراز داشته که نمی تواند پوسترهای عکس خودش را تهیه نماید، زیرا این جایز پنداشته نمی شود که عکس زن در پهلوئی عکس مردها قرار داشته باشد.⁴⁹

بعضی زنان در مورد کاندید شدن شان با مقاومت جامعه محلی روبرو اند. رهبران محلی و ملاها در ولسوالی های کרוخ (هرات)، صیاد (سرپل) و الینگار (لغمان) به گونه مثال، به مردم تبلیغ نموده اند که به زنان رأی ندهند و نیز اظهار داشته اند که زنان حق ندارند احراز کرسی نمایند. در واقعیت، زنان کاندید در ولایات بغلان، کندز، تخار، غزنی، همانند سایر ولایت قربانی تهدیدات مشخص اند و از آنها تقاضا گردیده که مبارزات شان را متوقف سازند. یک کاندید زن در شورای ولایتی هرات پس از دریافت تهدیدات از کاندید بودنش منصرف گردید.

اگرچه این روش در سراسر افغانستان مشابه نیست. توانمندی زنان به مبارزات انتخاباتی خیلی ها متفاوت می باشد.⁵⁰ در پنجشیر، هفت زن کاندید به صورت آزادانه در قریه ها مبارزه می نمایند، تجمع و گردهمایی ها را سازمان می دهند، از رسانه ها استفاده می نمایند و عکس های شان در سراسر ولایت دیده می شود. داکتر فروزان، یکی از دو زن کاندید به پست ریاست جمهوری در ماه های جون و جولای، چندین بار در کابل گردهمایی هایی را سازمان دادند. زنان توانسته اند در گردهمایی های کاندیدان ریاست جمهوری حتی در ناامن ترین نقاط چون قلات (زابل)، ترین کوت (ارزگان) و کندهار (کندهار) اشتراک نمایند.⁵¹

بر علاوه، گفته می شود که زنان به منظور پیشبرد فعالیت انتخاباتی شان دسترسی محدود به به هزینه دارند. این مانع به صورت عمده ناشی از موقف ضعیف زنان در خانواده و جامعه می باشد که به صورت متداوم از سوی زنان کاندید برجسته گردیده و منحصیث یک مانع عمده بر سر راه مبارزات انتخاباتی شان قرار دارد.⁵² عدم موجودیت شبکه ها و دسترسی به دارایی و نیز سایر شیوه های جمع آوری هزینه به شمول دسترسی به حامیان مرد و متکی بودن به اراده و هزینه خانواده، زنان را هم منحصیث کاندید و هم منحصیث رأی دهنده در موقف ضعیف قرار داده است. در نتیجه بسیاری از زنان کاندید نمی توانند مصارف مبارزات رسانه ای، چاپ پوسترها و سایر فعالیت های مبارزاتی را همانند مردان کاندید در کابل، پروان، تخار⁵³، سراسر مناطق غربی و جنوبی (هرات، غور، بادغیس، فراه، کندهار، ارزگان و زابل) و سایر جاها پرداخت نمایند.⁵⁴

با در نظر داشت این همه موارد، مبارزات زنان در میان خود آنها محدود می باشد، مگر این که اعضای مرد خانواده و یا یکی از قدرتمندان محل حمایت های لازم را برای آنها فراهم سازد. سیستم سهمیه بندی، در حالی که لازم پنداشته می شود، نیز می تواند این تحرک را تقویت نماید. از این رو، زنان در حالی که می توانند احراز مقام نمایند، موانعی که آنها در تحت آن عمل می نمایند بدون تردید حقوق سیاسی آنها را محدود نموده و تلاش های شان در رقابت با مردان را تضعیف می نماید.

ب. تأمین و کاربرد حق رأی دهی

زنان در جریان مبارزات انتخاباتی و نیز ثبت نام برای رأی دهی به دشواری های مشابه مواجه اند. از جمله تمام رأی دهندگان ثبت شده در سال 2008-09 (4,649,332) صرف 39 درصد (1,838,501) را زنان تشکیل می دهد.⁵⁵

سطح پایین آگاهی یکی از موانع به شمار می آید. طوری که یادآوری گردید، کمسیون مستقل انتخابات و سایر آموزگاران مدنی و رأی دهی بنا بر دلایل امنیتی و کمبود کارمندان نتوانسته اند به زنان رسیدگی کافی نمایند. به گونه مثال، آموزگاران انانث کمسیون مستقل انتخابات نتوانسته اند فراتر از مراکز ولایات و ولسوالی ها را در ولایات خوست، غزنی و سایر ولایت تحت پوشش قرار بدهند، حتی زمانی که امنیت هم تأمین بوده است. در فراه کمسیون مستقل انتخابات از مشکل استخدام کارمندان شکایت داشته که مجبور بوده تا همراه با آموزگاران زن یکی از خویشاوندان مرد آنها را نیز استخدام نمایند. در ساحاتی که تعداد آموزگاران زن کافی نبوده، رسیدگی به زنان محدود تر می باشد. از این رو، آگاهی زنان از حقوق شان و مقررات رأی دهی در سطح پایین قرار دارد.

مانع دیگر، دسترسی عملی زنان به محلات ثبت نام و مراکز رأی دهی می باشد. به گفته بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا) و سایر نهادها، به دلایل مشکلات امنیتی، مقاومت محلی، محدودیت های گشت و گذار (مراکز ثبت نام در مراکز ولسوالی ها اند) زنان دسترسی کامل به ثبت نام برای رأی دهی ندارند. به گونه مثال، در قریه های زدران و چشمه میان ولسوالی اشکاشم (تخار) و نیز در قریه قولبار ولسوالی تالقان (تخار) زنان اجازه ثبت نام به رأی دهی را ندارند. وقایع مشابه در سایر نقاط صورت گرفته که مشارکت زنان در روز رأی دهی را تحت سؤال قرار می دهد.

مشکلات در استخدام زنان که عملاً رأی دهندگان را تلاشی نمایند و نیز کارمندان رأی دهی و شمارش آرا، توانمندی زنان به رأی دهی را هرچه بیشتر تضعیف می نماید. اگر استخدام کارمندان زن میسر نباشد، کمیسیون مستقل انتخابات در نظر دارد تا از کارمندان متقاعد و مردان مسن به جای کارمندان زن در مراکز رأی دهی استفاده نماید. افزون بر مشکلات دسترسی ناشی از تغییر مکان مراکز رأی دهی، احتمال دارد که حق زنان به رأی دهی، خصوصاً در مناطق ناامن به خطر فرآینده مواجه باشد.

با در نظر داشت محدودیت های فرهنگی در رابطه به آزادی گشت و گذار و عدم آگاهی کافی از حقوق سیاسی، امکان دستکاری در آرای زنان وجود دارد. رأی دهی غیرمستقیم توسط سرپرست مرد خانواده در انتخابات قبلی به عنوان يك مسئله مطرح بوده که ممکن این موضوع در این انتخابات نیز تکرار شود. رأی دهی غیرمستقیم به این خاطر صورت نمی گیرد که کسی کارت رأی دهی شخص دیگری را دارد بلکه بخاطر همدستی کارمندان يك محل رأی دهی صورت می گیرد طوری که کارمندان انگشت رنگ شده را نادیده گرفته و کارت های تعدادی از زنان که توسط يك مرد تسلیم می شود را قبول می کنند یا چندین ورقه رأی را در اختیار يك شخص قرار می دهند. با در نظر داشت این فرهنگ که رئیس خانواده می تواند از طرف زنان تصمیم بگیرد، رأی غیرمستقیم ممکن يك تخلف از حقوق زنان تلقی نگردد.⁵⁶ شکایت همچنان به دست آمده است که از کارت ثبت نام زنان سوءاستفاده شده است. ادعا شده است که ولسوال سابقه ولسوالی غورماچ ولایت فاریاب، 9000 کارت ثبت نام زنان را سرقت نموده و بعداً نزد 7 متحد سیاسی محلی رفته است تا از این کارت ها در تقلب استفاده کنند. این مسئله توسط پولیس ملی افغانستان بررسی شده و کمیسیون شکایات انتخاباتی آن را دنبال می کند.

ششم. نگاه به آینده

این بخش جهت ابراز نگرانی ها طرح ریزی شده و اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه را برای زمان باقیمانده دوره مبارزات پیشنهاد می نماید. همچنان نگرانی هایی را در رابطه به روز انتخابات و شمارش آرا که در جریان دوره مبارزات پدید می آید، مطرح می سازد.

الف. باقیمانده دوره مبارزات

فعالیت های مبارزاتی توسط نامزدان و حامیان آنها

- خودداری از تهدید، ارباب و خشونت توسط نامزدان و حامیان آنها برای ختم موفقانه دوره مبارزات مهم خواهد بود. همه نامزدان به ویژه نامزدان انتخابات ریاست جمهوری باید حامیان شان را از انجام اعمالی که سبب نقض اصل عدم ارباب می شود، قویاً منع نموده و در صورت وقوع تخطی باید آن را صریحاً محکوم نمایند. تهدید علیه نامزد زن و حامیان آنها باید از سوی نامزدان مرد شدیداً محکوم گردد. اگر نامزدی از ناحیه رقیبان خود کدام نگرانی دارد، باید بجای متوصل شدن به اعمالی مانند ارباب و تهدید، بهتر است از طریق مکانیزم های قانونی موجود، به ویژه از طریق کمیسیون شکایات انتخاباتی، نگرانی خود را رفع نماید. استفاده از این مکانیزم های قانونی در تأمین اعتبار این روند کمک خواهد کرد.
- از عناصر ضدحکومتی تقاضا می شود تا از حملات ضدحکومتی و اعمالی چون ایجاد ترس و ارباب در روز انتخابات خودداری نمایند تا برای افغان ها فرصت بیشتر داده شود که از حق رأی خود استفاده

نمایند. از عناصر ضدحکومتی خواسته می شود تا آنها نیز از ورقه های رأی استفاده نموده و پشتیبانی و همبستگی سیاسی شان را اعلام نمایند.

- تهدیدات و حملات فزاینده از سوی عناصر ضدحکومتی باید پیشبینی شود. نیروهای امنیتی باید در ساحاتی که خشونت و ارباب در آن بیشتر به مشاهده رسیده است تقویت گردد. به آموزش های مخصوص انتخابات برای نیروهای امنیتی در این ساحات باید اولویت داده شود.
- وزارت امور داخله باید اطمینان دهد که هدایت وزارت مذکور در مورد فراهم سازی گارد مخصوص نامزدان زن در سطح ولایات مورد اجرا قرار گرفته و به آنها توجه صورت می گیرد و منابع مناسب فراهم می شود.
- در جریان اجرای وظایف رسمی، کارمندان دولتی باید به صورت غیرجانبدارانه عمل نموده و عملاً بی طرف باشند.
- رادیو تلویزیون افغانستان باید فعالیت های شان را دو برابر سازد تا همه نامزدان انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی را بدون در نظر داشت وابستگی آنها به صورت یکسان تحت پوشش قرار دهد. نحوه این پوشش باید بی طرفانه و واقع بینانه باشد.
- نشرات رسانه ای، چه دولتی و چه خصوصی، تشویق می شوند تا برای نامزدان زن در انتخابات شوراهای ولایتی در برنامه نشراتی شان تسهیلات در نظر گیرند.

شکایات

- کمیسیون شکایات انتخاباتی باید اطمینان دهد که این کمیسیون در سطح ولایتی فعال بوده و می تواند شکایات را دریافت و در مورد آنها فیصله نماید. از وزارت امور داخله خواسته می شود تا نیروهای امنیتی کافی را مطابق به درخواست کمیسیون شکایات انتخاباتی به همه کمیسیون های شکایات انتخاباتی ولایتی فراهم سازد.
- تصمیم گیری در مورد سلب صلاحیت نامزدان توسط کمیسیون شکایات انتخاباتی باید تا حد امکان قبل از روز انتخابات صورت گیرد تا کمیسیون مستقل انتخابات وقت کافی برای آگاه ساختن رأی دهندگان داشته باشد. کمیسیون مستقل انتخابات باید سعی نهایی خود را انجام دهد تا اطمینان حاصل نماید که رأی دهندگان در مورد اینکه کدام نامزد سلب صلاحیت شده است، آگاه شده اند.
- از کمیسیون شکایات انتخاباتی تقاضا می شود تا شکایات در مورد عدم بی طرفی و یا فساد اداری کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات را قبل از رسیدن روز انتخابات حل و فصل نماید تا کمیسیون مستقل انتخابات وقت کافی برای اعمال اقدامات لازم انضباطی و یا برطرف نمودن کارمند مذکور داشته باشد.

آمادگی برای رأی دهی و شمارش آرا

- از نیروهای امنیت ملی افغانستان خواسته می شود تا در مورد عملی بودن موقعیت محل های رأی دهی پیشنهاد شده قبل از زمان تعیین شده یعنی 10 اگست تصمیم اتخاذ نمایند. کمیسیون مستقل انتخابات جهت تهیه ترتیبات درست برای روز انتخابات به زمان کافی ضرورت دارد.
- از کمیسیون مستقل انتخابات خواسته می شود تا در مورد تغییر موقعیت محل های رأی دهی برای رأی دهندگان و مشاهدین از طریق رادیو، تلویزیون و رسانه های چاپی معلومات فراهم سازد. از کمیسیون مستقل انتخابات قویاً تقاضا می گردد تا در صورت لزوم جهت تسهیل دسترسی افراد دارای معلولیت، افراد مسن و زنان در این محل جدید ترتیباتی را فراهم سازد. همچنان در نظر داشته باشد تا در صورت ضرورت، مقررات اضافی را به خاطر کاهش تقلب در محل های جدید و یا محل های مدغم وضع نماید.
- از بزرگان محلی، ملاها و مقامات رسمی مهم تقاضا به عمل می آید تا کمیسیون مستقل انتخابات را در استخدام تلاشی گران زن و کارمندان برای محل های رأی دهی و شمارش آرا حمایت نمایند، به ویژه در ساحاتی که گشت و گذار زنان شدیداً محدود می باشد. بدون این کارمندان، توانایی زنان برای برخورداری از حق رأی محدود خواهد شد.
- از کمیسیون مستقل انتخابات تقاضا می شود تا کلیه ترتیبات لازم، آموزش و تدابیر ضد تقلب را جهت حفظ بی طرفی کارمندان خود به شمول آنهايي که برای محل های رأی دهی و شمارش آرا جدیداً استخدام

می شوند، روی دست گیرد. اقدام سریع برای بررسی و رسیدگی به ادعاهای جانبداری شدیداً تشویق می گردد.

- چون برای تأمین امنیت محل های رأی دهی از نیروهای ملیشه محلی استفاده می شود، لازم است تا حکومت نظارت قوی داشته باشد و سعی کلی را انجام دهد تا بی طرفی پرسونل امنیتی را تأمین نموده اصل عدم ارباب را رعایت نماید.
- کمیسیون مستقل انتخابات باید تدابیر لازم را برای حمایت از نقش مشاهدین و نمایندگان نامزدان در جریان رأی دهی و شمارش آرا اتخاذ نماید. این چنین تدابیر مشتمل است بر ارائه معلومات مناسب به کارمندان در مورد وظیفه شان و قواعد رفتار آنها. مشاهدین و نمایندگان نامزدان تشویق می شوند تا خود را با طرز العمل رأی دهی و شمارش آرا و نقش شان در این روند آشنا سازند. از نمایندگان نامزدان به ویژه خواسته می شود تا خود را با روش اعتراض بر بی نظمی ها و اختلالات وفق دهند و تشویق می شوند تا خود را با طرز العمل کمیسیون شکایات انتخاباتی آشنا سازند و از آن در زمان مناسب استفاده نمایند.
- نامزدان باید نمایندگان شان را به هر تعدادی که می توانند معرفی و جایجا سازند، به شمول زنان، و به نمایندگان باید از سوی کمیسیون مستقل انتخابات اجازه داده شود تا از حق شان طوری که در قانون انتخابات تصریح شده است استفاده کنند.

ب. روز انتخابات و شمارش آرا

در ذیل يك فهرست مختصر از نگرانی های احتمالی برای روز انتخابات و شمارش آرا وجود دارد که کمیسیون مستقل انتخابات، کمیسیون شکایات انتخاباتی و مشاهدین می خواهند تا این نگرانی ها در زمان طرح برنامه ها در نظر گرفته شود:

- تلاش های عناصر ضدحکومتی برای ایجاد ارباب، تهدید و قتل رأی دهندگان به ویژه زنان؛
- استخدام کارمندان برای محل های رأی دهی زنانه به شمول آنهایی که وظیفه تلاشی را دارند؛
- تأمین امنیت در محل های رأی دهی و ساحات ماحول آن؛
- دسترسی، امنیت و آگاهی در مورد تغییر موقعیت محل های رأی دهی، به ویژه برای زنان و افراد دارای معلولیت؛
- احتمال رأی دادن به صورت غیرمستقیم، به ویژه در ولسوالی هایی که ثبت نام رأی دهندگان زن در آنها در سال 2008-2009 بی اندازه زیاد بوده است؛
- نگرانی های بالقوه در مورد مناقشه بین نمایندگان نامزدان با کارمندان محل های رأی دهی در جریان رأی دهی و شمارش آرا؛
- انتقال اوراق رأی و نتایج از محل های رأی دهی به کابل و تأمین امنیت و تعقیب و حفاظت آنها؛
- ناآرامی بعد از روز انتخابات و با نزدیک شدن تصدیق نتایج؛ و
- سؤاستفاده از شکایات ثبت شده در کمیسیون شکایات انتخاباتی برای به تأخیر انداختن تصدیق نتایج.

پاورقی ها

¹ بیانیه رئیس شورای امنیت سازمان ملل متحد، S/PRST/2009/21، 15 جولای 2009، صفحه 1.
² دوره مبارزات در تاریخ 16 جون، چهار روز پس از انتشار فهرست نهایی نامزدان توسط کمیسیون مستقل انتخابات، شروع شد و تا تاریخ 18 اگست ادامه می یابد.
³ دوره مبارزات توسط مقرره مبارزات انتخاباتی کمیسیون مستقل انتخابات (25 مارچ) تنظیم می شود.
⁴ خبرگزاری فرانسه، «کرزی در مناظره تلویزیونی قبل از انتخابات افغانستان شرکت نکرد»، 23 جولای، در این گزارش، دفتر سخنگوی ریاست جمهوری گفته است که رئیس جمهوری اطلاع کافی برای شرکت در این مناظره را نداشته است.
⁵ یکی از وظایف کمیسیون رسانه ها این است تا گزارش های هفتگی را درباره پوشش مبارزات انتخاباتی در رسانه های عمومی و خصوصی ملی منتشر کند و در ضمن، این کمیسیون بررسی مسائل رسانه ای را در سطح ولایت آغاز کرده است. کمیسیون رسانه ها همچنین وظیفه دارد تا به شکایات مبنی بر پوشش مغرضانه مبارزات انتخاباتی رسیدگی کند. این کمیسیون برنامه تأمین مالی تبلیغات را

راه اندازی کرده است و آن را اداره می کند که بر اساس آن، به هر نامزد انتخابات ریاست جمهوری وقت رایگان داده می شود تا نامزدی خود را تبلیغ کند.

⁶ بر اساس مقرر کمیسیون مستقل انتخابات درباره گزارش مالی مبارزات سیاسی، تمام نامزدان انتخابات ریاست جمهوری باید معلوماتی را راجع به دارایی های خود و گزارش های دوره ای مصارف مبارزات خود را هر پانزده روز ارائه دهند. همچنین به تصمیم 35 کمیسیون مستقل انتخابات مورخ 18/06/2009 نگاه کنید.

⁷ «انتخابات خطر افغانستان»، اظهار نظر، 13 جولای.
⁸ مصاحبه کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما با نامزدان، مقام های انتخاباتی، اعضای دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی و رأی دهندگان در سراسر دوره مبارزات. یونیمف نیز به ناامنی به عنوان نگرانی اصلی نامزدان زن اشاره می کند که با آنها در جریان دوره مبارزات صحبت کرد.

⁹ در کابل، یک مکتب در ولسوالی ده سبز در تاریخ 30 جولای توسط عناصر ضدحکومتی که مخالف استفاده از مکتب به عنوان محل رأی دهی هستند، سوزانده شد. در بخش های مشخصی از کاپیسا، بعضی از مدیران کلینیک ها و مکتب ادعا کردند که آنها زیر فشار عناصر ضدحکومتی قرار دارند تا از این تأسیسات به عنوان محلات رأی دهی استفاده نشود.

¹⁰ برای مثال، در تاریخ 14 جولای، نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی در ولسوالی امام صاحب ولایت کندز به یوناما گفتند که 50 درصد از ولسوالی آنها بی ثبات و برای انجام فعالیت های سیاسی خطرناک است. در ولسوالی خان آباد ولایت کندز، نامزدان انتخابات شوراهای ولایتی به یوناما گفتند که 20 درصد از ولسوالی آنها به دلیل حضور عناصر ضدحکومتی برای آنها غیر قابل دسترس است. مبارزه اندک یا هیچ مبارزه ای در دلارام یا خاش رود در ولایت نیمروز صورت نگرفته است. در ولایت ارزگان، گرچه نامزدان با بزرگان در دهرآود و ترین کوت ملاقات کردند، اما دسترس اندک یا هیچ دسترسی برای نامزدان در دیگر ولسوالی ها وجود نداشته است.
¹¹ برای مثال، نمایندگان عمومی و مقام های محلی ولسوالی های پغمان، بگرامی، ده سبز و چهارآسیاب ولایت کابل اظهار داشتند که آنها بیش از 100 بار از کمیسیون مستقل انتخابات تقاضا کرده اند تا تیم های ثبت نام سیار رأی دهندگان را به مناطق آنها ارسال کند، اما این کار بیهوده بوده است. مقام های کمیسیون مستقل انتخابات دریافت چنین تقاضاهایی را تأیید کردند، اما تیم های سیار 9000 رأی دهنده را در پغمان، بیش از 6500 رأی دهنده را در بگرامی، 4000 رأی دهنده را در ده سبز و 4500 رأی دهنده را در چهارآسیاب در مرحله دوم روند ثبت نام رأی دهندگان نام نویسی کردند. با این حال، ساکنان استدلال کردند که شمار رأی دهندگان واجد شرایط مرد و زن در این ولسوالی ها به مراتب بیشتر است. مقام ها تأیید کردند که امکان ثبت نام تمام رأی دهندگان واجد شرایط در این چهار ولسوالی وجود نداشت، زیرا پولیس ملی افغان در تأمین امنیت آنها قصور کرد.

¹² بر اساس بحث با هر دو نهاد. برای مثال، در امام صاحب (کندز) در تاریخ 4 جولای، هشت آموزگار مدنی کمیسیون مستقل انتخابات به یوناما گفتند که آنها از مجموع 204 قریه در این ولسوالی، صرفاً 70 قریه را به دلیل ناامنی زیر پوشش قرار داده اند. آنها اظهار داشتند که مواد آموزش مدنی به طور منظم به مجردی که به نمایش درمی آید، تخریب می شود. در شمال کشور، کمیسیون مستقل انتخابات گفت که در ولایت فاریاب، فعالیت های آموزش مدنی در غورماچ و پشتون کوت و در بعضی از قریه های بلچراغ، دولت آباد، قیصار و گرزویان به دلیل وضع امنیتی ممکن نبود. آموزگاران مدنی مرد گفتند که آنها با تهدید و خصومت مردم در فراه رو به رو شدند، چون به آنها به عنوان بخشی از حکومت نگریده می شد.

¹³ کمیسیون مستقل انتخابات ذکر کرد که آنها قادر نبوده اند تا آموزگاران مدنی را به 14 قریه در ولسوالی های زیر در ولایت بغلان ارسال کنند: دهانه غوری، بورکه، جلگه، پل حصار، دشله و تاله و برفک. این در حالی است که مواد آگاهی رسانی به چهار قریه با میانجی گری بزرگان محلی فرستاده شد.

¹⁴ باید خاطر نشان ساخت که از مجموع 1605 آموزگار مدنی کمیسیون مستقل انتخابات، 1 آموزگار مدنی کشته شد.
¹⁵ شکایات دریافتی شامل 78 شکایت مربوط به اصل عدم ارعاب، 36 شکایت مربوط به اصل بی طرفی، 22 شکایت مربوط به اصل عدم تبعیض (تبعیض علیه زنان)، 9 شکایت مربوط به آزادی بیان، 1 شکایت مربوط به آزادی گشت و گذار و 1 شکایت مربوط به آزادی اجتماع صلح آمیز می شود.

¹⁶ در دوره مبارزات انتخاباتی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما، ادعای 47 مورد تهدید تلفونی علیه کاندیدان شوراهای ولایتی را از تمام حوزه ها دریافت نموده اند که 7 مورد آن علیه کاندیدان زنان و 40 مورد آن علیه کاندیدان مرد بوده است. در عین حال، کمیسیون مستقل حقوق بشر و یوناما ادعا پنج مورد تهدید تلفنی علیه مسؤولین کمیسیون مستقل انتخابات و دو حادثه دیگر که کارمندان مبارزات انتخاباتی کاندیدان ریاست جمهوری توسط طرف های مخالف تهدید شده اند، دریافت نموده اند.

¹⁷ به تاریخ 19 جولای قضیه ای در منطقه کهکراں شهر کندهار رخ داده است که سه عضو طالبان توسط طالبان اعدام شده و کارت های رأی دهی بر گردن شان آویزان شده است. آنها متهم به جرم جاسوسی برای دولت اعدام شده اند، اما استفاده از کارت های رأی دهی به خاطر تهدید مشارکت مردم در انتخابات بوده است.

¹⁸ به تاریخ 23 جولای به نظر می رسد که عناصر ضدحکومتی مسؤول حمله راکتی و سلاح خفیه بالای موتر ملا عبدالسلام راکتی در ولایت بغلان نزدیک پلخمری بوده اند. در این حادثه دو تن زخمی و یک تن کشته شده است. سه روز بعد به تاریخ 26 جولای افراد ناشناس کاروان حامل مارشال فهیم کاندید معاون اول را که از منطقه پل ارباب صفر ولسوالی خان آباد کندز بعد از اشتراک در یک گردهمایی در شهر کندز عبور می کرد، مورد حمله راکتی و سلاح خفیه قرار دادند. دو تن زخمی گزارش داده است. به تاریخ 3 جولای عناصر ضدحکومتی بنا به گفته بعضی 50 مرمی بالای موتر یک کاندید شورای ولایتی در ولایت تخار فیر نموده اند که کاندید مذکور در این حادثه زخمی شده است. طالبان مسؤولیت این حادثه را بر دوش گرفته ادعا می کنند که کاندید مذکور همراه با سه تن از حامیانش در این حمله کشته شده اند.

¹⁹ دیگر قضایا از غزنی و زابل نیز گزارش داده شده، که تا حال تأیید نشده اند.
²⁰ به تاریخ 27 جولای افراد ناشناس گردهمایی که به حمایت داکتر عبدالله در قریه اوتران دره نور ولایت ننگرهار راه انداخته شده بود، مورد حمله قرار دادند. نظر به گفته ولسوال بیش از 1000 نفر در این گردهمایی حضور داشته اند. یک تن از کارمندان مبارزات انتخاباتی داکتر عبدالله در اثر این حمله زخمی می شود. به تاریخ 28 جولای یک گروه دیگر از افراد مسلح موتر رئیس مبارزات

انتخاباتی داکتر عبدالله را که راهی اشتراک در گردهمایی بود، در قریه بولیک ولسوالی دولت شاه لغمان کمین زدند، در نتیجه راننده و سه تن دیگر به شمول رئیس مبارزات انتخاباتی کشته شدند.

²¹ در ولسوالی سرکانی ولایت کنر رادیو شریعت غز تهیدهای پیاپی را علیه رئیس جمهوری حامد کرزی و بعضی کاندیدان شورای ولایتی به نشر رسانده است. همچنان این رادیو پیام هایی را ضد نیروهای بین المللی و مسؤلین دولتی در ولسوالی های چوکی، نرنگ و سرکانی ولایت کنر به نشر رسانده است. این رادیو در سه ولسوالی کنر منتشر می گردد. مردم محل در مورد غفلت مسؤلین دولتی برای جلوگیری از همچو تهیدهای طالبان که در رادیو به نشر می رسند، تشویش دارند.

²² قضایای مشابه ای در جریان دوره مبارزات انتخاباتی رخ داده است. بطور مثال، به تاریخ 19 جولای عناصر ضدحکومتی با استفاده از بلندگوها در چندین قریه ولسوالی های میترا لام و علینگار ولایت لغمان مردم را تهدید نمودند تا در انتخابات شرکت نکنند.

²³ یک هماهنگ کننده ساحوی زن در سطح ولسوالی در جلریز (غزنی) بنا بر تهیدهای مرگ از جانب عناصر ضدحکومتی از وظیفه اش استعفا کرد. یک تن از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در ولسوالی بره کی لوگر بعد از آن استعفا می کند که عناصر ضدحکومتی او را به عوض هماهنگ کننده ساحوی در سطح ولسوالی تهدید و لت و کوب می کنند. چهار آموزگار مدنی کمیسیون مستقل انتخابات از ولسوالی های چمکنی و وازه زدران ولایت پکتیا از اثر تهیدهای عناصر ضدحکومتی استعفا کردند. همچنان در ولایت خوست نیز یک مسؤل کمیسیون مستقل انتخابات به دلایل یادشده استعفا کرده است.

²⁴ در زمینه این نظارت، اصل بی طرفی به نحوی تعریف شده است که مقام های حکومتی باید وظایف خود را با «بی طرفی کامل» اجرا کنند و شامل عدم استفاده از منابع دولتی برای مبارزه به نفع نامزدان مشخص می شود. لطفاً به ماده 50 قانون اساسی افغانستان و فرمان ریاست جمهوری در ماه می سال 2009 درباره عدم مداخله مقام های حکومتی در امور انتخابات نگاه کنید.

²⁵ صورت نشست خبری کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و یوناما، 7 جولای 2009.

²⁶ به گزارش های کمیسیون رسانه ها نگاه کنید. رئیس تلویزیون بغلان (رسانه دولتی) به جانبنداری از رئیس جمهوری کرزی با پوشش رسانه ای گردهمایی های او و عدم پخش اخبار مبارزات انتخاباتی داکتر عبدالله متهم شد. انجمن خبرنگاران مستقل افغانستان در بغلان به یوناما گفت که گردهمایی داکتر عبدالله در بغلان جدید در تاریخ 3 جولای که در آن 500 نفر اشتراک کرده بودند، پخش نشد، اما کارزار شکرپه عیسی خیل به نفع رئیس جمهوری کرزی که روز بعد برگزار شد و 60-50 نفر در آن اشتراک کرده بودند، به مدت 20 دقیقه پخش گردید. در تاریخ 5 جولای، نمایندگان مبارزات انتخاباتی داکتر عبدالله یک نشست خبری را در شهر پلخمری برگزار کردند و ریاست اطلاعات و فرهنگ، تلویزیون بغلان و رئیس اداری ولایت را به جانبنداری از رئیس جمهوری کرزی متهم کردند.

²⁷ چندین مقام در گردهمایی ها برای اعلام حمایت از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری حین احراز مقام های رسمی خود از جمله در بغلان، غور و کنز دیده شده اند.

²⁸ به نظر می رسد تعویض رئیس پولیس پنجشیر با یکی از معاونان دفتر انتخاباتی رئیس جمهور کرزی در تاریخ 1 جولای، تعیین یکی از اقارب رئیس جمهوری کرزی به عنوان سرپرست پولیس در کندهار و تعویض رئیس پولیس بغلان (که جانبدار جمعیت بود) با یک شخص هواخواه فهیم در تاریخ 21 جولای، دارای انگیزه سیاسی است.

²⁹ پولیس پروان بنا بر درخواست از حامیان رئیس جمهور کرزی محافظت می کند. در هرات، پولیس ملی افغان فقط از دفتر انتخاباتی رئیس جمهوری کرزی محافظت می کند و از دیگران محافظت نمی کند.

³⁰ مشاهده شد که معاون معارف غور و رئیس فوائد عامه پنجشیر اکثر وقت شان را در دفاتر انتخاباتی محلی رئیس جمهوری کرزی مصرف می کنند.

³¹ در تاریخ 13 جولای، حزب انسجام ملی تلاش کرد تا گردهمایی بزرگی را در مرکز یکاولنگ برای اعلام حمایت خود از نامزدی رئیس جمهوری کرزی برگزار کند. از آنجا که شمار کمی از مردم در این مراسم شرکت کردند، یکی از مقام های مبارزات انتخاباتی با رئیس پولیس دیدار کرد و از او خواست تا مردم محل را در مرکز یکاولنگ تشویق کند تا در گردهمایی مشابه ای در روز بعد اشتراک کنند. گزارش شد که یک مأمور پولیس ملی افغان علیه دستور رئیس پولیس مقاومت کرد که به برخورد فیزیکی میان این دو انجامید. مردم محل می خواستند تا به مداخله رئیس پولیس اعتراض کنند، اما بزرگان محل موفقانه به منظور کاهش تنش ها پادرمیانی کردند.

³² برای مثال، در تاریخ 9 جولای، خلیلی، معاون دوم ریاست جمهوری، حاجی علم، عضو شورای ملی و جگدلک، وزیر مشاور در امور پارلمانی از سه هلیکوپتر حکومتی برای اشتراک در یک گردهمایی بزرگ در حمایت از رئیس جمهوری در شهر پلخمری (بغلان) استفاده کردند. محقق، عضو شورای ملی، تقریباً 550 نفر را در قریه جمبولگ ولسوالی چهارکنک (بلخ) در حمایت از رئیس جمهوری کرزی گرد هم آورد. گزارش شد که از پنج واسطه نقلیه از قول اردوی شاهین 209 اردوی ملی افغان برای انتقال اشتراک کنندگان به ولسوالی کار گرفته شد. گزارش شد که محقق، عضو شورای ملی، همچنین با همراهی 40 کارمند اردوی ملی افغان به گردهمایی رفت. ادعا می شود که رئیس گمرک ننگرهار از مقام و منابع عمومی به منظور جلب حمایت از کاندیداتوری رئیس جمهوری کرزی استفاده می کند. بر اساس گزارش، یکی از مقام های دفتر انتخاباتی کرزی نیز گفته است که رئیس گمرک ننگرهار از دفتر انتخاباتی کرزی حمایت مالی می کند.

³³ در تاریخ 12 جون، رسانه ها، تصاویری را پخش کردند که در آن مأموران اردوی ملی عکس های بعضی از نامزدان را در پروان از دیوارها می کنند و عکس های نامزدان دیگری را به جای آنها نصب می نمودند. در تاریخ 4 جولای، مشاهده شد که وسائط نقلیه شهرداری ننگرهار برای نصب پوسترهای رئیس جمهوری کرزی در شهر مورد استفاده قرار گرفت.

³⁴ برای مثال، در ترین کوت (ارزگان)، شمار زیادی از پوسترها بر تعمیرها و وسائط نقلیه حکومتی به شمول سارنوالی، ریاست معارف، موتر رسمی ریاست معارف و حداقل یک موتر اردوی ملی دیده می شود.

³⁵ گزارش شد که سه مأمور ارشد پولیس از مرکز پولیس بلخ (رؤسای جنایی، پولیس ترافیک و پولیس شاهراه) که تمام شان فرمانده جهادی هستند، از مقام های خود به دستور وزارت امور داخله برکنار شدند. به صورت مشخص، این مأموران پولیس متهم هستند که به انتقال مردم از دو روستای دورافتاده به شهر مزارشریف به منظور اشتراک در گردهمایی حمایت از کاندیداتوری داکتر عبدالله عبدالله کمک کرده اند. بررسی درستی یا نادرستی این اتهامات دشوار است، چون برکناری چند مأمور پولیس دیگر نیز در سایر نقاط کشور

گزارش شده است. این برکناری ها، واکنش شدید شخصیت های سیاسی محلی را برانگیخته است و هیأتی به شمول چند عضو شورای ملی و رئیس شورای ولایتی از دفتر یوناما دیدن کردند و نگرانی خود را از برکناری این مأموران پولیس و اعتقاد آنها به صداقت این مأموران را ثبت کردند.

³⁶ اتهاماتی علیه مقام های کمیسیون مستقل انتخابات در سمنگان، سرپل و کندز صورت گرفته است.
³⁷ چهار حمله علیه نامزدان مستند شده است که به عناصر ضدحکومتی مربوط می شود. در تاریخ 3 جون، یک نامزد انتخابات شوراهای ولایتی در ولسوالی خواجه بهالدین (تخار) مورد حمله قرار گرفت، در تاریخ 22 جولای، حبیب الله، یک نامزد انتخابات شوراهای ولایتی، در ولسوالی امام صاحب (کنندز) مورد حمله قرار گرفت، در تاریخ 26 جولای، به موثر عبدالسلام راکتی در نزدیکی ولسوالی پلخمری (بغلان) حمله شد و در تاریخ 26 جولای، موثر قسیم فهیم، نامزد معاونت ریاست جمهوری، با آتش اسلحه خفیف در ولسوالی خان آباد (کنندز) رو به رو شد. یک نامزد انتخابات شوراهای ولایتی (جان محمد خان) در تاریخ 19 جولای در ولسوالی علی آباد (کنندز) کشته شد. دو نامزد انتخابات شوراهای ولایتی به ترتیب در خان آباد و بغلان جدید ظاهراً در اثر تهدید عناصر ضدحکومتی از نامزدی خود انصراف دادند.

³⁸ طالبان سه دستگاه رادیویی را تهدید نمودند که تا بعد از انتخابات نشرات شان را قطع نمایند. در نتیجه دو دستگاه رادیویی مجبور گردید تا نشرات شان را به کلی قطع نمایند و یک دستگاه مجبور گردید که نشرات خود را به صورت موقت قطع نماید و پس از بعضی اصلاحات می تواند به نشرات ادامه بدهد.

³⁹ کاندیدان مرد در شوراهای ولایتی به منظور مبارزات انتخاباتی شان از رادیو استفاده گسترده می نمایند. رادیو پکتیا غر و رادیو و تلویزیون افغانستان پیام های مربوط به انتخابات را به صورت روزمره پخش نموده است.

⁴⁰ به گونه مثال، از ساحات شمال شرق، یوناما اطلاع به دست آورده که دلیل عدم نشرات تلویزیونی برای کاندیدان شورای ولایتی این است که آنها به رسانه ها مراجعه نکرده اند. در ولایت بغلان، کاندیدان زن گفته اند که آنها به خاطری به تلویزیون مراجعه نکرده اند که از آنها دعوت نگردیده است، اگرچه مقامات تلویزیون ابراز داشته اند که دعوتنامه ها ارسال گردیده است. در ولایت سمنگان، رادیو و تلویزیون افغانستان برای کاندیدان شوراهای ولایتی وقت نشرات را اختصاص ندادند، زیرا که از اداره مرکزی کابل برای آنها چنین دستوری ارسال نگردیده است.

⁴¹ پروژه نظارت از رسانه های افغانستان، بخش رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات (24 جولای 2009). پوشش رسانه ای از کاندیدان ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی در جریان انتخابات سال 2009 از 23 جون تا 16 جولای 2009.

⁴² گزارش بخش نظارت از رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات، 24 جولای 2009.

⁴³ در بغلان، رادیو و تلویزیون افغانستان در بغلان متهم می باشد که 20 دقیقه وقت نشرات را به یک گردهمایی مبارزاتی 50 نفری به نفع حامد کرزی اختصاص داده ولی یک گردهمایی مبارزاتی 500 نفری به نفع داکتر عبدالله را به تاریخ 3 جولای 2009 نشر نکرده است. با حمایت و مداخله یوناما، والی و رئیس مرکز اطلاعات و فرهنگ ولایت پروان با همه کاندیدان بدون کدام تبعیض همکاری نمودند. در ولایت بدخشان، گزارش گردیده که خبرنگاران و رسانه ها بیشتر گردهمایی های مبارزاتی حامد کرزی و داکتر عبدالله را در فیض آباد تحت پوشش قرار داده اند.

⁴⁴ پروژه نظارت از انتخابات افغانستان، بخش رسانه های کمیسیون مستقل انتخابات (24 جولای 2009). پوشش رسانه ای کاندیدان ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی در جریان انتخابات سال 2009 از 23 جون تا 16 جولای 2009.

⁴⁵ این عدم موجودیت از ادی گشت و گذار، اجتماع صلح آمیز و انجمن نشان می دهد که برخورداری از این حقوق تا چه حد برای کاندیدان و رأی دهندگان با اهمیت می باشد.

⁴⁶ گردهمایی حمایت از کرزی در شهر کندز (کنندز) به اشتراک تقریباً 2500 نفر به شمول حدود 200 زن. گردهمایی وسیع دیگر در حمایت از رئیس جمهور کرزی به تاریخ 25 جولای در پلخمری (بغلان). به تاریخ 26 جولای، تدویر یک گردهمایی در حمایت از داکتر عبدالله عبدالله به اشتراک حدود 2000 نفر. در همان روز، کاندید ریاست جمهوری منگل در گردهمایی صدها نفر در جلال آباد (ننگرهار) سخنرانی نمود، در حالی که کاندید ریاست جمهوری غنی در یک گردهمایی چند صد نفری از حامیان خود در هرات اشتراک نمود. همچنان به تاریخ 26 جولای یک گردهمایی چند هزار نفری در حمایت از حامد کرزی در ولسوالی دند ولایت کندهار سازمان داده شد.

⁴⁷ در پاسخ به نگرانی های ناشی از آگاهی زنان و دسترسی به دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات انتخاباتی، کمیسیون شکایات انتخاباتی از دفاتر خود تقاضا نمود که با ریاست های ولایتی امور زنان در تماس شوند تا راه های بلند بردن آگاهی زنان را جستجو نمایند و دریافت شکایات آنها را آسان سازند.

⁴⁸ طوری که در جلسه مورخ 26 جولای یوناما با زنان کاندید گزارش گردید، دو کاندید زن در شورای ولایتی خوست به تاریخ 1 و 2 جولای به یوناما گزارش دادند که نگرانی های امنیتی یک نقش مهم را در مبارزات انتخاباتی آنها در این ولسوالی ها بازی می نماید. یکی از آنها خاطر نشان نمود که وی می تواند از جمله 13 ولسوالی، صرف در سه ولسوالی مبارزه نماید. هر دوی شان ابراز داشتند که وضعیت امنیتی، آنها را از تدویر گردهمایی های وسیع باز می دارد. در کاپیسا، شش زن کاندید نمی توانند بصورت علنی مبارزه نمایند و آنها متکی به رسانه های محلی اند تا پیام های آنها را پخش نمایند.

⁴⁹ در مناطق غربی و مرکزی (به جز از کابل)، موانع فرهنگی سبب عدم مبارزات رسانه ای زنان گردیده است. در سایر مناطق، موانع فرهنگی سبب شده که زنان نتوانند هزینه جمع آوری نمایند و فرصت نشراتی را از تلویزیون ها و رادیو ها خریداری کنند.

⁵⁰ وضعیت در شش ولایت منطقه مرکزی روشن می باشد. در کابل، همه 67 کاندید زن از طریق پوسترها، گردهمایی در منازل شخصی و از طریق دوستان و خویشاوندان مصروف مبارزه اند. بنا بر محدودیت های منابع، آنها از طریق رسانه ها مبارزه نمی کنند. در کاپیسا، شش زن کاندید نمی توانند عملاً مبارزه نمایند، بعضی شان با استفاده از تلویزیون محلی مبارزه می نمایند. در وردک، دو زن از میان هفت زن کاندید مبارزه خانه به خانه را انجام می دهند، در حالی که دیگران شان مبارزه فعال نمی کنند. در لوگر، 10 زن کاندید که از سوی یک حزب سیاسی نیرومند حمایت می گردند، فعالانه مبارزه می نمایند. زنان در مکتاب، گروه های خصوصی مبارزه می کنند و کارت های اشتغال شان را توزیع می دارند، ولی از تلویزیون محلی استفاده نمی کنند. در پنجشیر، هفت زن کاندید به صورت

آزادانه در قریه ها مبارزه می نمایند. پوسترهای شان در همه ولسوالی ها دیده می شود. آنها همچنان از رادیو محلی خراسان استفاده می نمایند که ساحه محدود را تحت پوشش دارد.

⁵¹ به تاریخ 1 جولای، حدود 400 زن در ولسوالی قلات و ولایت زابل تجمع نمودند و شماری از آنها در حمایت از رئیس جمهور کرزی سخنرانی نمودند. به تاریخ 19 جولای، در ولسوالی ترین کوت، ولایت ارزگان، در حدود 4000 مرد و 500 زن در حمایت از حامد کرزی تجمع نمودند. به همین ترتیب، به تاریخ 29 جولای در شهر کندهار، چند صد زن در یک گردهمایی اشتراک نمودند که در حمایت از داکتر عبدالله بر گزار گردیده بود.

⁵² چنانچه که توسط یونیم در 27 جولای گزارش شد، بر اساس مصاحبه هایی که آنها از طریق مرکز منابع زنان انجام داده اند. مانع عمده دیگر موضوع بی امنیتی بوده است.

⁵³ در حالی که بعضی نامزدان زن در شوراهای ولایتی از نشرات رادیویی استفاده نموده است (رادیو سحر در منطقه غربی و دو نامزد شورای ولایتی از طریق رادیوی پکتیا نشرات رادیویی داشته است). گزارش ها از نبود هزینه برای استفاده از نشرات تلویزیونی و رادیویی نیز در اکثر ولایات کشور به ثبت رسیده است. در شهر تالقان، سه نامزد زن در شورای ولایتی به یوناما اظهار داشتند که آنها برای استفاده از انتشارات تلویزیونی و رادیویی هزینه کافی در اختیار نداشتند. همین طور اظهارات مشابه از سوی نامزدان در ولایات هرات، بادغیس، فراه و غور در مناطق غربی و نامزدان دیگر در ولایت پنجشیر و پروان در منطقه مرکزی صورت گرفت. در مناطق شمالی، در جریان گفتگو با یوناما، نامزدان زن در شورای ولایتی از نداشتن دسترسی به رسانه ها گزارش دادند.

⁵⁴ به عنوان یک شکایت ثابت توسط مرکز منابع زنان یونیم در 26 جولای تأیید شده است. در ولایت پروان، 5 نامزد به خاطر نداشتن بودجه و تسهیلات کمپاین نمی کنند.

⁵⁵ ارقامی که توسط UNDP-ELECT از 25 جولای ه این سو تهیه شده است. در مورد مشروعیت نام نویسی زنان سؤالاتی مطرح است.

⁵⁶ به نظر می رسد که این مباحثه توسط الگوها در جریان به روزرسانی ثبت نام رأی دهندگان تقویت شود تا جایی که به نظر می رسد، ولی تأیید نشده است که مردان به عوض زنان ثبت نام نموده باشند، بعضی اوقات چندین بار. به طور مثال در ولایت شدیداً محافظه کار پکتیا و خوست، ثبت نام رأی دهندگان زن تقریباً دو برابر مردان بوده است. در پکتیا 39278 مرد ثبت نام کرده است، در حالی که تعداد زنان ثبت نام شده به 77537 نفر می رسد. در خوست تعداد زنان ثبت نام شده 72938 نفر ادعا شده است و تعداد مردان 38222. در یکی از شکننده ترین ولسوالی ها، تیرازی، صرف 517 مرد ثبت نام کرده بودند در حالی که زنان 2494 نفر.